

Kinnitan ajutiseks tarvitamiseks
15. juunil 1921 a

Sõjaminister:
Kindralst. kindral-major Soots.

AJUTINE
JALAWÄE
RIWI-MÄÄRUSTIK

4

527

ÜLEÜLDISED MÕISTED - *tu kogu*
ÜKSIKÕPPUS - - WIIRLÕPPUS
RÜHMAÕPPUS - LAHINGKÕRD

17
16
Sõjaväe Õpetuskomitee

SÕJAWÄE
ÕPETUSKOMITEE WÄLJAANNE
1921

J.H.

Kinnitan ajutiseks tarvitamiseks.
15. juunil 1921. a.

Sõjaminister :
Kindralst. kindral-major Soots.

AJUTINE JALAWÄE RIWI-MÄÄRUSTIK

233 div. Intendantur i
54
ÜLEÜLDISED MÕISTED 094

ÜLEÜLDISED MÕISTED 094
ÜKSIKÖPPUS - WIIRIOPPUS
RIIGIRAHAMÄÄRUSTIK - LAHINGKORD
№. S. 4826:14 ✓ Sf 6082
(S. 8. 40)

SÕJAWÄE
ÕPETUSKOMITEE WÄLJAANNE
1921

Sõjawäe trükikoda, Rütli tän. 13, Tallinn.

Kinnitan ajutiseks tarvitamiseks.
15. juunil 1921. a.

Sõjaminister:
Kindralst. kindral-major Soots.

Riivid ja nende juhatamine.

§ 1.

Riivi on sõdurite kindlaksmääratud paigutus nende ühiseks kohanemiseks, liikumiseks ja tegewuseks.

§ 2.

Riivikorraks nimetakse riivide ühendamist ühiseks tegewuseks ühe isiku juhatuse all.

§ 3.

Riivi, milles sõdurid üksteise kõrval ühel joonel seisawad, nimetakse wiiruks.

§ 4.

Riivi otsasid nimetakse tiibadeks: paremaks ja wasakuks. Riivi pöörete juures tiibade nimetus ei muutu.

§ 5.

Riwi külge, mille poole sõdurid näoga pöördud, kui neil riwi parem tiib paremal, wasak tiib wasakul käel on, nimetakse rindeks.

§ 6.

Kahewiirulises riwis seisawad teise wiiru sõdurid ühe sammu kaugusel eelwiiru sõdurite seljataga.

Wiirgusi nimetakse: esimeseks ja teiseks; need nimetused jääwad riwi pöörete juures muutmatuiks.

Wähem kui neli sõdurit riwinewad ühte wiirgu.

§ 7.

Kaks üksteise seljataga seiswat sõdurit sünnitawad täisrea. Kui eelwiirus seiswa sõduri seljataga teises wiirus sõdur puudub, nimetakse niisugust rida poolikreaks.

Kui eelwiirust sõdur puudub, astub tema asemele seljataga olew sõdur teisest wiirust.

Kui rida riwist wälja langeb, koondub riwi joondumise külje poole. Riwi ümberpöörde puhul astub poolikreas seisew sõdur eelolewasse wiirgu.

§ 8.

Riwi jaguneb koondriwiks ja lahkriwiks — mõlemal juhtumisel kaheviiruliseks ehk ühewiiruliseks, ja — ahelriwiks (laskeahelik).

Koondriwis seisawad sõdurid kütänarnukk-kütänarnukist kämblalaiusel.

Lahkriwis suureneb see wahe wastawalt käsule.

Ahelriwis on wahed normaalselt ligikaudu wiie-kuue sammulised ehk wastawalt käsule.

§ 9.

Koondriwi (lahkriwi), mis ühe katkematu joone sünnitab, nimetakse hargriwiks.

§ 10.

Üksteise taha paigutatud koondriwi (lahkriwi) osad sünnitawad kolonni. Kolonni eelosa nimetakse kolonni algeks, kolonni wiimast osa — kolonni lõpuks. Ulatust eelseiswa osa eelwiirust järgmise osa eelwiiruni nimetakse kauguseks.

Ulatust kolonni algest kuni kolonni lõpuni nimetakse kolonni sügawuseks.

Kolonnisi nimetakse wäeosade suuruse järele, milledest nad koos seisawad, ja alges seiswa osa järele.

Tihedamini tarwitatuwad kolonnid saawad lühendud nimetused.

§ 11.

Riwis peab walitsema täielik waikus ja tähelpanek; riwist ilma loata lahkuda on keelatud.

Koondriwis peab täpipealselt seisaku reegleid täitma, sammu pidama ja joonduma rindes ning ridades; lahkriwis pidada sammu ja täpipealset joondumist ainult käsu järele.

Ahelriwis omawad nii ülemad kui reamehed määrustikus ettenähtud iseseiswuse.

§ 12.

Liikumine ja tegewus sünnib: komando, käsu, leppemärgi ehk signaali järele.

§ 13.

Komandod jagunewad: *eelkomandoks* ja **TÄITEKOMANDOKS**.

Eelkomando (mis kursiiwiga äratähendud) antakse pikalt, iga silpi selgelt wälja hüüdes; täitekomando (mis suurte tähtedega äratähendud) antakse järsult, waljult, lühidalt ja energiliselt. Hääle pinewus wastaku riwi ulatusele.

§ 14.

Käsk antakse ülema poolt suusõnal, telefoni (telegraafi), signaliseerimise teel, või adjutandi ehk käskjala kaudu, jne.

Laskeahelikus antakse käsud sagedasti piki ahelikku laskurilt laskurile, liikumisel sõdurilt sõdurile piki kolonni.

Käsud olgu lühikesed, energilised ja selged; tingimata olgu äranäidatud eesmärk, mida saavutama peab.

§ 15.

Riwi juhatamiseks (mis mitte suurem kui rood) on järgmised leppemärgid:

a) märguanne tähelpanu äratamiseks — käsi üles tõsta;

b) alata liikumist sammu — käega liikumise suunas wiibata;

c) alata liikumist jookstes — käega liikumise suunas mitu korda wiibata;

d) wäeosa seisma jätta — üles tõstetud käsi järsku alla lasta;

e) wäeosa suuna muutmiseks paigal ehk liikumisel — käsi soovitud suunas wälja sirutada;

g) kolonni harutamiseks — kätt pea kohal paremale ja vasakule wiibata;

h) aheliku paiskamiseks — mõlemad käed aheliku rindes, soowitawas suunas laiali sirutada;

i) wäeosa kogumiseks — käega pea kohal mitu korda keerutada;

k) wäeosa lamamiseks — mitu korda käega alla poole wiibata.

Neid leppemärke wõib anda ka mõõgaga, mütsiga jne. ja neid täidetakse wahendita terve wäeosa meeskonna poolt. Peale selle wõib määrata ka kohalised leppemärgid (wilega ja sarwe peal), kombineerides neid Morse tähestikust.

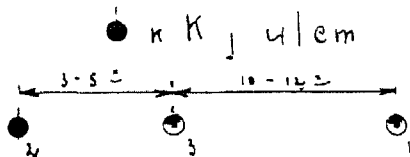
§ 16.

Sarwesignaaliid on kahesugused: ühed, mis antakse ülematele, ja teised — wahendita täitmiseks kõikidele.

Märkus: Signaalide nimetus ja nende tähtsus — waata lisa. Signaalide ja marshide noodid eraldi wäljaandes.

N° 11

κ κ₁. ahelikus

I. jagu.

Algõppus.

I. PEATÜKK.

Üksikõppus.

Seisak ilma püssita.

§ 17.

Riwis seista sirgelt, ilma pingutuseta, kontsad koos, põiad rinde joonel ja saapanina laiuselt lahus; põlwed ilma pingutuseta sirged; rinnakorw üles tõsta, ilma kõhtu sisse tõmbamata ja waba hingamist takistamata; terve keha wähe ettepoole anda, ilma ristluudest paendumata; õlad wabalt ja ühetasa alla lasta, ühetasa lahti ehk kokku tõmmata, wastawalt kehaehitusele; käed ripuwad wabalt alla, ilma küünarnukke külgede wastu surumata; peopesa olgu sissepoole pööratud ja keset kintsu; sõrmed wähe kõweras; pea olgu püsti, lõug etteajamata ja ilma kaela lihakseid pingutamata; otse oma ette waadata.

Õige seisaku wõtmiseks antakse komando: PAIGALE!

§ 18.

Terwitamiseks komando järele: *päremale* (*wasakule*) — WAAT(a)! pea kiiresti tähendatud poole pöörata, lõug vähe üles tõsta ja otse terwitatawale ülemale silma waadata, teda waatega saates ja pead wastawalt pöörates, seejuures nõuetawat seisakut hoides.

Järgnewa eelkomando järele, ehk kui ülem, keda terwitakse, sõdurist neli sammu mööda läinud, pea otse pöörata.

§ 19.

Komando järele: PIKALI! wasaku jala nina peal poolpööret ($\frac{1}{8}$ ringi) päremale poole teha ja ühes sellega parem jalg pool sammu ette seada, järsku ennast wasaku põlwe peale lasta ja siis wasaku käe peale toetades uues suunas wasaku külje ja küünarnuki peale maha heita.

Jalgade ja pea ühetaolist seisakut mitte nõuda. Komando järele: PÜSTI! — kiirelt ülesse hüpata ja õige seisak wõtta.

§ 20.

Komando järe'e: WABALT! seista wabalt, jäädes seisakusse, milles komando ajal o'di.

Komando järele: KOHENDU! wõib wabalt seistes riideid ja rakmeid korraldada; tarwilikul korral wõib oma ligema ülema kaudu luba paluda riwist lahkumiseks.

Komando järele: WAIK! kohe endisesse seisakusse asuda, milles enne komandot WABALT! ehk KOHENDU! oldi.

Kui wabalt seisti ehk kohenduti, peab järgnewa eelkomandoga määrustikus ettenähtud seisakusse asuma.

§ 21.

Komando järele: *mütsid* WÖTT(a)! wõtta wasaku käega müts peast, nõnda, et põial warju all ja neli sõrme warju peal oleks, ning lasta käsi mütsiga wabalt alla.

Komando järele: *mütsid* — PÄHE! — panna müts pähe ja asuda seisakusse.

Pöörded.

§ 22.

Pöörded täidetakse komando järele:

- 1) *Parem* — POOL(e)!
- 2) *Wasak* — POOL(e)!
- 3) *Poolpööret parem* — POOL(e)!

4) *Poolpööret wasak* — POOL(e).

5) *Ümber* — PÖÖR(a)!

Pöördeid: *ümber* ($\frac{1}{2}$ ringi wasaku käe poole), *wasak* ($\frac{1}{4}$ ringi) ja *poolpööret* ($\frac{1}{8}$ ringi) wasakpoole — tehakse wasaku jala konisa ja parema jala nina peal; pöörded: *parem* ja *poolpööret parempoole* — tehakse wastupidi. Pöörete juures olgu keha õiges seisakus. Peale pööret tahapoole jäänud jalg järsult teise jala kõrwale seada.

Liikumised.

§ 23.

Liikumised sünniwad *käies* ehk *jookstes*.

§ 24.

Liikumine *käies* algab komando järele: *käies* — MARSH!

Eelkomando järele anda keha wähe ette ja raskus parema jala peale. Täitekomando järele sirutada wasak jalg wabalt wälja, ilma et põlwed pingul ehk liiga kõweras oleksid; põiad ei pea oma algseisakut muutma; jalg järsult terve põia

peale maha panna ja ühel ajal parem jalg uueks sammuks välja sirutada.

Kätele õlast ja künarnukist waba liikumine anda: ümber keha ette kuni wööni, taha — terve käe pikkuseni; ühes wasaku jala mahapanekuga kaldub tahapoole parem käsi, ja wastuoksa; sõrmed kergesti rusikas.

§ 25.

Terwitamist liikumise ajal komando järele: *paremale (wasakule)* WAAT(a)! täita nii, kuidas § 18 ettenähtud, käte liikumist jätkates.

§ 26.

Normaalne liikumise kiirus — mitte vähem kui 120 sammu minutis. Sammu laius 80 cm (1 ars. 2 wersokki).

§ 27.

Pöörded liikumise ajal täidetakse samade komandode järele, kui paigalgi (§ 22), järgmist silmaspidades:

a) Pööreteks *paremale* ja *poolpööret paremale poole*, antakse täitekomando *parema jala mahapaneku* ajal.

Selle järele wasaku jalaga weel üks samm teha, pöörata sama jala nina peal, ühes pöördega parem jalg sammuks wälja sirutada ja liikumist jätkata.

b) Pööreteks wasakule ja poolpööret wasakule antakse täitekomando wasaku jala mahapaneku ajal.

Pööre tehakse parema jala nina peal.

c) Ümberpöörde tarwis antakse komando: *ümber* (wenitades) MARSH!

Komando: MARSH! antakse parema jala mahapaneku ajal. Selle järele wasaku jalaga weel üks samm teha, siis parem jalg pool sammu wasaku jala ette seada, jär sult mõlema jala warwaste peal ümber pöörata, raskust parema jala peale andes ja liikumist wasaku jalaga täiel sammul jätkates.

§ 28.

Jookstes liikumiseks antakse komando: *jookstes* (lühidalt) — MARSH!

Jooksu reeglid on wõimlemise määrustikus.

§ 29.

Pöörded jooksul täidetakse ilma reegliteta, samade komandode järele, kui käieski.

§ 30.

Liikumine lõpeb komando järele: *wiirg*
— SEIS!

Täitekomando antakse jala mahapaneku ajal, mil weel üks samm teha ja tagumine jalg kiirelt teise kõrwale seada.

§ 31.

Komando järele: PAIGAL! tähendakse samm paigal jalgade tõstmisega ja mahapanekuga, kusjuures põlwi üleliiga kõrgele ei pea tõstma.

Liikumise jätkamiseks antakse komando: OTSE!

§ 32.

Käimisest jooksule ja jooksult kälmisse üleminekuks antakse §§ 28 ja 24 ettenähtud komandod.

Seisak püssiga.

§ 33.

Püssiga seisaku jaoks on reeglid need-samad, mis ilma püssitagi.

§ 34.

Püss jala juures hoida parema käega, rihm ettepoole, et lae kaba täiesti maas,

wastu parema jala pöida ja kaba teraw nurk saapa ninade joonel oleks. Parem käsi wabalt alla lasta; pöidlaga raua ümbert kinni hoida; teised sõrmed lae sääre peal.

§ 35.

Komando järele: PIKALI! täita sedasama, mis § 19; ühes sellega püss ettewaatlikult wasaku käe peale piki keha wõtta; käega püssist sealtsamast kinni hoida, nagu siis, kui püss jala juures.

Komando järele: PÜSTI! püss loodi panna ja ülesse hüpata.

Laskmine.

§ 36.

Püssi laskewalmis wõtmine, laadimine, sihingu seadmine, palge panemine, sihtimine, laskmine ja tule lõpetamine sünniwad laske-määrustiku järele.

§ 37.

Aupaukudeks antakse komando:

- 1) LASKEWALMIS!
- 2) ÜLES!
- 3) *palge* — TULD!

Komando järele: *palge!* püssiraud nü-palju ülespoole tõsta, et pahema käe pihk silmade kõrgusel oleks.

§ 38.

Kui lamades ehk põlwelt lasti, jääwad laskjad laskmise lõpetamise järele endisse seisakusse kuni komandoni: PÜSTI!

Püssi wõtted.

§ 39.

Püssi wõtteid teha järsult, ilma käega wastu püssi löömata.

§ 40.

Täagiwõitluseks wõetakse püss ühe wõttega, komando järele: *wõitlus* — WALMIS!

Selle komando järele teha pööre parema kanna peal; ühes sellega wasak ja'g kahe päka pikuselt (õlgade laius) kiirelt parema jala kanna ette seada, nõnda, et wasak kand parema kannaga ühel joonel oleks (päkkade jooned õige nurga sünnitaksid). Keharaskus lasub ühewõrra mõlema jala peal; põlwed peawad päkkade kohal loodis olema. Ühel ajal sellega täagi ots alla suruda ja püss

niiwiisi ette wisata, et mõlema käega temast kinni haarata: parema käega—pära kaelast küüntega sissepoole, käsi kubeme kohal; wasaku käega — ülemise hoidrõnga juurest küüntega ülespoole; wasak küünarnukk peab püssiraua lähedal olema; parem õlg tagasi tõmmata. Tääk — kaeluse kõrgusel ja wasaku silma kohal, et terwet keha kinni katta.

Komando järele: WABALT! sirgete jalgade peale tõusta ja püss wabadele kätele lasta.

§ 41.

Wõitluswalmis-wöttelt jalale — ühe wõttega, komando järele: *jalale* — WÖTT(a)! Selle komando järele parema jala kannal peal endisse seisakusse pöörata ja ühtlasi parema käega püssist ülemalt poolt sihingut kinni haarates, püss jalale wõtta.

§ 42.

Jalalt õlale wõetakse püss kahe wõttega, komando järele: *õlale* — WÖTT(a)!

Esimene wõte (üks): püss parema käega ümber keha pöörata ja wasaku õla wastu seada, rauaga ettepoole; peoga pealtpoolt sihingut kinni haarata ja samal ajal wasaku käega lae alt, nii et kaba wasaku peo peal,

pöial eespool ja teised sõrmed paremal pool laepära oleksid; laepära teraw nurk hoidub wastu wasakut reit.

Teine wõte (kaks): parema käega püss õlale tõugata, laepära wasaku käega nii üles tõsta, et wasak pihk küünarnukist wähe madalamal oleks; parem käsi omale kohale panna.

§ 43.

Õlalt jalale wõetakse püss kolme wõttega, komando järele: *jalale* — WÖTT(a)!

Esimene wõte (üks): wasak käsi püssiga alla lasta ja püss § 42 „esimese wõtte“ seisakusse seada, parema käega ülemalt-poolt sibingut kinni haarates.

Teine wõte (kaks): püssi parema käega loodis ümber keha pöörates ja samal ajal wasaku käega ülemise hoidrõnga juurest kinni haarates, püss parema jala kõrwale algseisakusse seada.

Kolmas wõte (kolm): wasak käsi omale kohale panna ja parema käega püssi pära pikkamööda maha lasta (ilma tõuketa).

§ 44.

Komando järele: *rihmale* — WÖTT(a)!
kuidas soodsam püss kaitsewinna panna,

püssi rihm lõdwale lasta, wasak käsi lae ja rihma wahelt läbi pista, püss rihmapidi wasaku õla peale riputada, wabalt allalastud wasaku käega püssi toetada ja kinnipidada.

Komando järele: *rihmalt* — MAHA! püssid õlalt ära wõtta, rihmad pingule tõmmata, kukk kaitsewinnast wabastada ja püss jalale seada.

§ 45.

Terwitamiseks (matuse puhul — a u a n d - m i s e k s, jumalateenistuse puhul — p a l - w e l e) kahe wõttega, komando järele: *terwituseks* (auandmiseks, palwele) — WÖTT(a)!

Esimene wõte (üks): püss parema käega ülemise hoidrõnga alt kinni haarata.

Teine wõte (kaks): jättes pära parema jala juurde, lasta püss poolpöördes paremale, nõnda, et küünarnukk keha külge jääb.

Märkus: Palwele wõtmiseks peale püssi wõtte, wasaku käega müts (kolm) peast ära wõtta (§ 21).

Komando järele: *jalale* — WÖTT(a)! püss keha ligi tõmmata (üks), parem käsi alumise hoidrõnga juurde lasta (kaks), müts pähe panna (kolm) ja wasak käsi omale kohale lasta.

Pöörded ja liikumised püssiga.

§ 46.

Pöörded tehakse püss'iga samade komandode ja reeglite järele, nagu ilma püssitagi. Kui püss jala juures on, peab teda ühes eelkomandoga weidi üles tõstma ja wastu külge litsuma; teise jala juurdepanekuga püss pikkamööda maha lasta.

§ 47.

Püssi hoidmise liikumisel määrab enne liikumise algust ehk liikumise ajal antud komando.

Komandod: *rihmale* — WÖTT(a)! ja *rihmalt* — MAHA! antakse enne liikumise algust ehk peale tema lõppu.

Komando järele: SEIS! seisma jääda (§ 30), jalg juurde panna ja püss jalale wõtta, kui ta õlal oli.

§ 48.

Kui püss jalal, peab teda liikumise algega weidi üles tõstma, nagu pöörete juures.

§ 49.

Komando järele: WABALT! — sammuda wabalt, ilma § 24 reeglitest kinnipidamata:

püssi niisama hoida, nagu teda enne komandot hoiti.

Komando järele: KOHENDU! wabal sammul riideid ja rakmeid kohendada ja püssi nii hoida, nagu kellegil soodsam; lähema ülema kaudu wõib luba paluda riwist lahkumiseks.

Komando järele: WAIK! õige seisak wõtta ja § 24 reeglite järele liikuda; püss nii hoida, nagu ta oli enne komandot: KOHENDU!

§ 50.

Terwituse puhul komando järele: *paremale (wasakule)* — WAAT(a)! täita §§ 18 ja 25.

II. PEATÜKK.

Wiiruõppus.

Wiiru riwistus ja jaotus.

§ 51.

Wiirus seisawad sõdurid üksteise kõrwal kaswu järele, paremast tiiwast wasakule; sõdurite wahed wastawalt § 8; seisak üksik-

õppuse reeglite järele. Sõdurite saapaninad olgu ühel õigel joonel.

Wiiru riwistuseks antakse komando: *wiirg* — PAIGALE!

§ 52.

Wiiru ümberriwistuseks kahte wiirgu loetakse sõdurid paremalt wasakule paari-deks. See sünnib komando järele: *paariks* — LOE! Eelkomando järele pööravad sõdu-rid pea paremale, peale parema tiiwa sõduri.

Täitekomando järele hüüab igäuks, al-gades paremalt, oma numbri, pead järsult alamalseisja poole pöörates ja samal ajal otse seades.

Järjekorra ülelugemine sünnib sellesama reegli kohaselt, komando järele: *järjes* — LOE!

§ 53.

Terwitamise juures komando järele: *paremale (wasakule)* — WAAT(a)! — täita üksikõppuse § 18. Pea otse seada ühes järgmise eelkomandoga, ehk kui ülem wiiru rindest on mööda läinud.

§ 54.

Komandosid: PIKALI! ja PÜSTI! täita üksikõppuse § 35 kohaselt.

§ 55.

Komandode järele: WABALT! ja KOHENDU! esiteks wälja joonduda ja siis § 20 järele talitada.

Wiiru joondumine.

§ 56.

Nii paigal kui liikumisel peab wiirg rindes joonduma. Kui joondumise külge komandoga ära pole määratud, joonduda parema tiiwa poole.

§ 57.

Paigalseiswa wiiru joondumiseks antakse komandod:

- 1) JOONDU!
- 2) WAIK!

Esimese komandoga püss parema õla wastu litsuda, pea joondumise poole külge pöörata ja nii joonduda, et igaüks neljanda sõduri rinda näeks, ennast esimeseks luges. Teise komando järele pea ja püss otse seada.

Pöörded ja püssiwõtted.

§ 58.

Pöörded ja püssiwõtted wiirus täide-
takse üksikõppuses määratud reeglite ja
komandode järele (§§ 22 ja 39 — 45).

§ 59.

Pool-pöörete järele peawad sõdurid nii
seisma, et eelseiswa sõduri pea tagant kõr-
gemal seiswate sõdurite päid ei näeks;
täispöörete järele peawad sõdurid otse üks-
teise taga seisma.

**Wiiru harwendamine, koondamine, ümber-
riwistus kahte wiirgu.**

§ 60.

Wiiru harwendamine ja koondamine
wõib sündida paigal ja liikumisel, tiiwalt ja
keskelt.

Wasakule harweneb wiirg parema tiiwa
sõduri järele, paremale — wasaku tiiwa sõ-
duri järele; keskelt — wiiru keskel seiswa
sõduri järele. Niisamuti sünnib koondamine.
Liikumine mõlemal juhtumisel kiirendatud
sammul.

Kui harwendamise wahed ärätähendud pole, tuleb harweneda ühe sammu peale üksteisest; suuremate wahede peale harwendamise määrab ära komando.

§ 61.

Paigal harwendamiseks antakse komando: *wiirg wasakule* (paremale, keskelt, nii mitme sammu peale) *harwene* — MARSH!

Selle komando järele pöörata kõigil, peale sõduri, kelle järele harwenetakse, komandos määratud suunas ja sammuda tagasiwaadates niipalju edasi, et wahed üks samm laiad oleksid, ehk wastawalt käsure; peale selle igalühel seisma jääda ja sinnapoole pöörduda, kuidas wiirg enne harwendamist seisis.

Joonduda ainult komando järele (§ 57).

§ 62.

Wiiru koha peal koondamiseks antakse komando: *wiirg paremale* (wasakule, keskele) *koondu* — MARSH!

Selle komando järele pöörata kõigil, peale sõduri, kelle poole koondutakse, komandos määratud suunas ja algada liikumist; koondriwis ettenähtud wahedele jõudes, igalühel

seisma jääda ja sinna poole pöörata, kuidas wiirg enne koondamist seisis.

§ 63.

Harwendamiseks ja koondamiseks liikumisel antakse samad komandod kui paigalgi. Eelkomando järele jätkab sõdur, kelle järele harwenetakse või koondutakse, liikumist pool-sammu; teistel pöörata pool-pöört paremale ehk wasakule ja edasiliikudes harweneda ehk koonduda määratud wahedele. Nõuetawatele wahedele jõudes, igalühel endise suuna poole pöörata ja pool-sammu liikudes harwendamise (koondamise) tiiva poole (ehk keskele) joonduda.

Kui kõik sõdurid wiiru joonele jõudnud, antakse komando: OTSE!

Selle järele liikumist täiel sammul jätkata.

§ 64. ' .

Kahte wiirgu ümberriwistamiseks antakse komando: *kahte* WIIRGU!

Kui wiirg paigal seisab, astuwad teised numbrid wasaku jalaga sammu tagasi, parema jalaga sammu paremale poole, et esimeste numbrite seljataha asuda.

Ühte wiirgu riwistamiseks antakse komando: *ühte* — WIIRGU!

Selle komando järele astuvad teised numbrid jälle esimeste joonele.

Kui need ümberriivistused liikumisel sünnivad, — tähendavad esimesel juhtumisel teised, teisel juhtumisel esimesed numbrid kaks sammu paigal.

Wiiru liikumised.

§ 65:

Wiiru liikumiseks edasi, tagasi, paremale ja wasakule antakse needsamad komandod, kui üksiköppuselgi (§§ 24, 27, 28 ja 29).

Joondumise külje äratähendamiseks antakse komando: *joonduda* — PAREMALE! (wasakule ehk keskele).

§ 66.

Wiiru liikumise suuna pidamiseks, peale joondumise külje äratähendamist, määratakse mõni kaugelt selgesti silmapaistew kohalik esem, mille peale suun wõtta, ehk juhatakse liikumise suun piki mingisugust joont ehk piki teed. Selleks antakse komando: *niisuguse eseme* PIHTA! (piki niisugust joont, t. ed).

Kui kaugelt selgesti silmapaistwat eset wõimata tähendada, antakse komando: *minu* PIHTA! ehk *minu* JÄRELE!

Nende komandode järele liigub otse tähendud eseme pihta (ülema pihta) ehk piki äratähendud joont see sõdur, kelle järele suuna peetakse, teised sõdurid ühtlustawad oma liikumist temaga. Pool-pöördes peawad sõdurid nii liikuma, nagu see § 61 määratud.

§ 67.

Komando järele: WABALT! wabalt edasi liikudes joondumist ja sammu pidada ja püssid õieti õlal hoida.

Komandot: KOHENDU! täita, nagu üksikõppusel § 49 määratud; ühes sellega wõib mitte sammus liikuda, ilma loata ei tohi wiirust lahkuda.

Komando järele: WAIK! täis samm wõtta joondumise tiwa sõduri pihta.

Terwitamiseks liikumisel komando järele: *paremale* (wasakule) — WAAT(a)! täita üksikõppuse §§ 25 ja 50.

Suuna muutmine.

§ 68.

Wiiru suuna muudetakse:

a) wiiru riwistuse läbi wasakule ehk paremale, peale wiiru pööret paremale ehk wasakule, komando järele:

1) *wiirg riwine* — WASAKULÉ (paremale)!

2) *käies* (jookstes) — MARSH! (käigul — MARSH! ehk jooksul — MARSH!).

Paigal ümberriwistuse juures pöörata kõigil, peale parema (wasaku) tiiwamehe, pool-pööret uue riwinemise suunas ja sam-muda (jooksta) lühemat teed uuele rindjoo-nele, kus seisma jääda.

Liikumisel ümberriwistamiseks täita seda-sama; tiiwsõdur ja ka kõik teised seda möö-da, kuidas nad uuele rindjoonele jõuawad, tähendawad sammu paigal, kuni komando: OTSE! ehk SEIS! antakse.

Kui ümberriwistus sünnib jooksul, jätkab tiiwsõdur liikumist täiel sammul, samutigi kõik teised sõdurid, peale selle kui nad uuele rindjoonele on wälja jooksnud.

b) Wiiru rinde pöördega äratähendud eseme pihta komandode järele:

1) *wiirg niisuguse eseme pihta* — PA-REMALE! (wasakule).

2) *jookstes* JOONDU!

Esimese komando järele pöörawad kõik äratähendud suunas; teise komando järele lähewad (jooksewad) kõik kiiresti uuele rindejoonele, joondudes pöörde külje poole.

Kui pööre käigul sünnib, peab parema (wasaku) tiiva sõdur teise komando järele, kõik teised sedamööda, kuidas nad uuele rindejoonele jõudnud, sammu paigal tähendama, kuni komando: OTSE! ehk SEIS! antakse.

d) Wiiru kaarkäiguga wasakult ehk paremalt, komandode järele:

1) *wiirg kaares* — WASAKULT (paremalt)!

2) *käies* — MARSH! (käigul — MARSH!).

Komando järele: *wasakult* (paremalt), pöörab kaarkäigu tiiva sõdur pea piki wiiru rinnet.

Komando järele: MARSH! — algab wiirg kaarkäiku parema (wasaku) tiiwaga, misjuures tiivsõdur täiel sammul edasi liigub, ilma teistele sõduritele peale surumata. Paigalseiswa tiiva sõdur tähendab sammu paigal — kui kaarkäiku paigalt alatakse. Kui kaarkäiku liikumisel alati, teeb paigalejääja tiiva sõdur väikse lookjoone, järkjärgult paremale (wasakule) pöördudes, oma liikumist kaartiiva liikumisega nii kokkukõllasse wiies, et wiirg alati sirge oleks. Kõik teised peawad joondumist rindes (ilma pead pöörata, ainult silmadega joondumise järele

walwates) ja liiguvad seda vähemat sammu, mida ligemal nad paigal liikuwale tiiwale.

Kui wiirg tarwilise kaare on ära teinud, antakse komando: SEIS! ehk OTSE!

Laskmine.

§ 69. . . .

Wiirust antakse kogu- ning üksiktuld „Laskemäärustikus“ ettenähtud komandode järele.

III. PEATÜKK.

Rühma õppus.

Koondriwi.

Rühma riwistus ja jaotus.

§ 70.

Rühm riwineb temasse kuuluwate jagude kaupa. Jaod riwinewad kahte wiirgu ja asetuwad kõrwu, järjekorra numbrite järele paremalt wasakule. Jagusid juhatawad nende alalised ülemad; neile abiks määratakse alalised abid.

Tähenäsmärgid

R

♁ Ruhma ülem.

♁ Ruhma ülema abi

♁ Jao ülem.

♁ Jao ülema abi

♁ Käskjalg

♁ Sihtur kerge kuulipilduja

♁ Kuulipildur.

♁ Tagavara kuulipildur

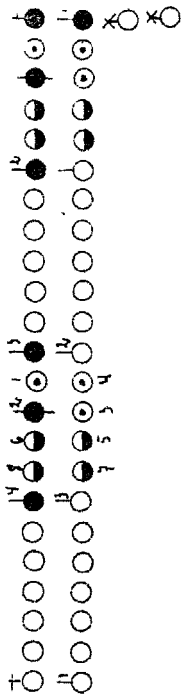
♁ Laskur

k.K.- Kerge kuulipilduja

l.J. Laskurite jagu

№ 1.

18 rida = 4 jagu (2 κ κ)

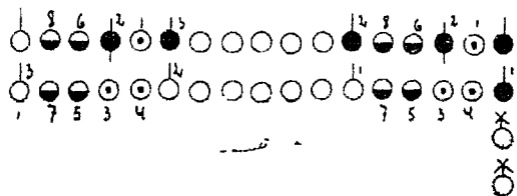
Rühm jaotakse kergete kuulipildujate (k. K.) ja laskurite jagudeks. Kuulipildujate jaod kannavad üksik-numbrid, laskurite jaod paaris-numbrid.

a) Rühma harilik koosseis 14 — 20 rida jaguneb neljaks jaoks: 1 ja 3 kuulipildujate, 2 — 4 — laskurite jaod (joon. № 1). Iga kuulipildujate jagu peab koosseisma 4-st reast ühes ühe kerge-kuulipildujaga; rühma ülejäänud sõdurid jaotakse ühetasa laskurite jagude wahel ära. Poolikread jätta jagude keskpaika; ülearune rida teise jakku.

b) Rühm 11 — 13 rida jagada kolme jakku (joon. № 2).

№ 2

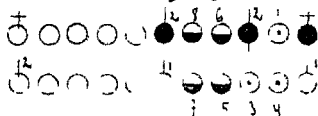
11-13 rida = 3 jagu (2 k. K.)

c) Rühm 8 — 10 rida — kahte jakku (joonist. № 3).

№ 3

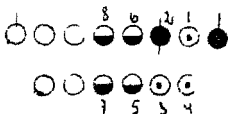
8-10 rida = 2 jagu (1 K K,

d) Koosseis vähem 8-st reast lugeda üheks jaoks (joon. № 4).

№ 4

Vähem kui 8 rida (K K)

§ 71.

Jagudes loetakse read paremalt wasakule paarideks, komando järele: jagudes *paariks* — LOEI

§ 72.

Rühma ülem (Ohwitser) asub seal, kust tal hõlpsam on rühma juhatada ja täitmise järele walwata.

Rühma ülema abi (alamohwitser) asub rühma wasakul tiival esimeses wiirus.

§ 73.

Jaoulemad asuwad hargriwis oma jagude paremal tiival esimeses wiirus; kui rühma-ülem rühma paremal tiival seisab, asub esimese jao ülem teises wiirus rühma ülema seljataga ja astub tema asemele, kui rühma ülem riwist lahkub.

Komando andmiseks pöörawad jaoulemad pea piki rinnet ja annawad komandot poole häälega.

Jao ülema a b i d asuwad wasakul tiival teises wiirus (waata joon. № 1).

§ 74.

Terwitamine ja püssiwõtted täidetakse, nagu üksik- ja wiiruõppuses määratud.

§ 75.

Komando järele: **PIKALI!** heidawad mõlema wiiru sõdurid korruga pikali, nende-

samade reeglite järele, kui üksikõppuseski, ainult eelwiiru sõdurid astuvad üks samm ettepoole.

Komando järele PÜSTI! astub tagumine wiirg eelmisele ligi.

§ 76.

Komandod: WABALTI KOHENDU! ja WAIKI täidetakse samutigi, kui üksik- ja wiiruõpetuses ettenähtud; komando järele: KOHENDU! wõiwad jaoülemad oma mehi üksikult üle waadata, et tarwilisi korraldusi teha.

Rühma pöörded ja joondumine.

§ 77.

Rühm joondub samade komandode jätele, kui wiirgki. Selle juures peawad teise wiiru mehed otse eelmiste seljataga seisma.

§ 78.

Rühma pöörded sünniwad üksikõppuses ettenähtud reeglite ja komandode järele. Rühma täis- ja pool-pöörde puhul teise wiiru poole astuvad esimese wiiru sõdurid, kui keegi nende ees ei seisa, teise wiirgu (kolmneli). Rühma ülem, jao ülem ja käskjalad,

pöörete puhul paremale (wasakule), astuvad ühes pöördega sammu wasakule (paremale); pöörde puhul rindesse — astuvad tagasi omale kohtele.

Ridade kahestamine ja ühestamine.

§ 79.

Rühma pöörde puhul tiiva poole wõib ridasid kahestada. Paigal kahestuvad read kolmes taktis, komando järele: *read* — KAHEKS!

1) Pöörde puhul parema tiiva poole astuvad teised numbrid sammu paremale (üks) ja sammu edasi (kaks) — esimeste numbrite joonele ja seavad tagumise jala eelmise jala kõrwale (kolm); teise wiiru esimesed numbrid astuvad esimese ja teise taktiga pool sammu paremale.

2) Pöörde puhul wasaku tiiva poole astuvad teised numbrid sammu wasakule (üks) ja sammu tagasi (kaks) — esimeste numbrite joonele ja seavad tagumise jala eelmise kõrwale (kolm); teise wiiru esimesed numbrid astuvad esimese ja teise taktiga pool sammu wasakule.

Pool-pöörde puhul ridasid ei kahestata; kui nad aga enne pööret kahestud olid, jäävad nad endisesse seisangusse.

Märkus: Riwis vähem kui 8 rida ridasid ei kahestata.

Jao ülemate abid astuvad sammu paremale ehk wasakule, et esimese numbril seljataha asuda (vaata joon. № 5).

§ 80.

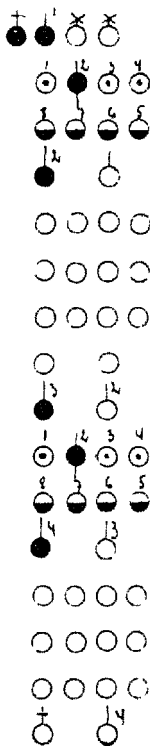
Read ühestuvad kolmes taktis, komando järele: *read ÜHEKS!*

Selle komando järele astuvad teised numbrid oma endistele kohtadele, liikumistega, mis eelmises § määratud liikumistele vastupidised; teise viiru esimesed numbrid astuvad teise ja kolmanda takti juures oma endistele kohtadele.

§ 81.

Liikumisel kahestuvad ja ühestuvad read samade reeglite ja komandode järele, kui

№ 5

paigalgi; selle wahega, et numbrid, kes paigale jääma ehk pool sammu astuma peawad, kaks sammu paigal tähendawad.

Rühma harwendamine ja koondamine.

§ 82.

Rühma harwendamine ja koondamine sünnib wiiruõppuse reeglite ja komandode järele, misjuures ühe inimese kohta öeldut terve rida täidab.

Rühma ridades seiswad ülemad harwendawad samadele wahedele, kui reamehedki.

Kahewiirulise riwi ümberriwistus ühewiiruliseks ja ümberpöördult.

§ 83.

Kahewiirulise riwi ümberriwistuseks ühewiiruliseks peab esiti read ära harwendama; ülejäänus sünnib ühte ja kahte wiirgu riwistamine samuti kui wiiruõppuses; kuid mis seal teiste numbrite kohta öeldud, käib siin teise wiiru meeste kohta.

Püsside hakkipanemine.

§ 84.

Püsside hakkipanemiseks antakse komando: *püssid* — HAKKI!

Selle komando järele esimesel wiirul ümber pöörata ; selle järele seavad iga kaks rida (esimesed ja teised numbrid) kolm ehk neli püssi hakki, hoolt kandes, et tääkide lähendamise ja pärade seadmise juures kirbud kokku ei puutuks. Peale selle riwinewad wiirud: esimene — üks samm eespool ja teine — üks samm tagapool hakkide joont, näoga rinde poole.

Rühma ülema abi, jaoülemad ja nende abid seavad omad püssid lähemate hakkide najale, kuid üheski hakis ei tohi rohkem kui 6 püssi olla.

Püsside lahutamiseks antakse komando: PÜSSID! mille järele kõik omad püssid wõtawad ja kohtadele asuwad.

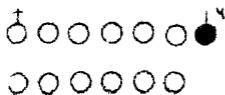
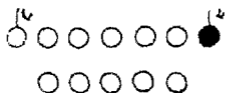
Märkus: Igal sõduril peab püsside hakkipanemiseks abinõu kaasas olema.

Rühma hargriwi liikumine ja suuna muutmine.

§ 85.

Rühma hargriwi liikumised ja suuna muutmine sünniwad samade reeglite ja komandode järele, kui wiiru liikumised ja suuna muutmised. Selle juures peab teine wiirg alati kooskõlas esimese wiiruga liikuma ;

N° 6.

kui aga liikumine teise viiru poole sünnib, siis ümberpöördukt. Sõdurid peavad rindes ja ridades joonduma.

Kolonn, tema riwistamine, ümberriwistamine ja harutamine.

§ 86.

Rühm riwineb ainult jao kolonni. Selles kolonnis seisawad jaod üksteise taga jao ulatusel.

§ 87.

Ülemad jao kolonnis asuwad paikadel, mis neile hargriwis määratud ja joonistuses äratähendud (joonistus N° 6).

§ 88.

Kolonniwõib riwistada hargriwi rinde suunas ehk suuna muutmiseega ühe ehk teise tiwa poole.

§ 89.

Hargriwi rinde suunas wõib kolonni riwistada ainult edasiliikumisega ehk käigul, ühel ehk teisel tiival seiswa jao järele. Selleks annab rühmaülem komando:

1) *rühm paremalt* (wasakult) — JAGUDENA!

2) *käies* — MARSH! (käigul — MARSH!).

Teise komando järele läheb äärmine parem (wasak) jagu otse edasi; teised jaod, pöördudes poolpööret paremale (wasakule), liiguvad algjao taha ja algjao taha jõudes pööravad järkjärgult rinde suuna poole.

§ 90.

$\frac{1}{4}$ ringi suunas riwistakse kolonni paigal ja liikumisel, komando järele:

1) *jagudena wasakult* (paremalt) — KAARES!

2) *käies* — MARSH! (käigul — MARSH!).

Teise komando järele teeb iga jagu $\frac{1}{4}$ ringi suuruse kaarkäigu, mille järele rühma ülem komando annab:

3) *rühm* — SEIS! ehk OTSE!

§ 91.

Rühma ümberriwistus jao kolonni, kui rühm ridadena paremale (wasakule) on pöör-

dud, sünnib jagude üheaajalise ridanemisega wasakule (paremale) Selleks annab rühma ülem komando:

1) *read* — ÜHEKS! (kui read kahestud olid);

2) *jaod, ridane* — WASAKULE! (paremale);

3) *käies* — MARSH! (käigul—MARSH!).

Komando järele: MARSH! ridaneb iga jagu nii, nagu wiiruõppuses ettenähtud.

Kui see überriwistus käigul sünnib, annab rühmaülem peale überriwistuse lõppu komando:

rühm — SEIS! ehk OTSE!

§ 92.

Kui jao kolonni ridadena tahetakse edasi wiia, annab rühmaülem komando;

1) *rühm parem* — POOL!

2) *jagudena kaares*—PAREMALT! (wasakult).

3) *käies* — MARSH! (käigul—MARSH!).

Wiimase komando järele algawad kõik jaod kaarkäiku. Kui algrida nõutawa kaare teinud, annab rühmaülem komando:

4) OTSE!

5) *read* — KAHEKS! (kui waja).

§ 93.

Kolonn hargneb algjao järele.

Selleks annab rühmaülem komando:

- 1) *rühm, riwine wasakule* (paremale)!
- 2) *käies* — MARSH! (käigul — MARSH!).

Kui harutamine paigal sünnib, pöörawad teise komando järele kõik jaod, peale kolonni algjao, pool-pöördes wasakule (paremale) ja algawad liikumist; oma ees seiswa jao wasaku (parema) tiiwa tagant wälja jõudes, pöörab iga jagu rinde suuna ja jääb rühma rinde joonel seisma.

Kui harutamine käigul sünnib, tähendab algjagu teise komando järele sammu paigal. Sedamööda, kuidas tagumised jaod algjao joonele wälja jõuawad, tähendawad nad omakorda sammu paigal ja joonduwad algjao järele. Kui rühm terwelt wälja riwinenud, annab rühmaülem komando: *rühm*—OTSE (ehk SEIS)!

Jooksul riwinedes (paigal ehk käigul) jooksewad tagumiste ridade sõdurid ise kiirelt oma kohtadele hargriwis; käigul jätkab algjagu täit sammu.

§ 94.

Ridadena paremale ehk wasakule pööratud rühma harutamiseks pöörde suunas annab rühmaülem komando:

1) *read* — ÜHEKS! (kui nad kahestud olid);

2) *rühm ridane wasakule* (paremale)!

3) *käies* (jookstes) — MARSH! (käigul — MARSH! ehk jooksul — MARSH!).

Viimase komando järele riwinetakse nii, nagu wiiruõppuses äratähendud.

Kolonn liikumised ja suuna muutmine.

§ 95.

Kui kolonn otse liigub, peawad tagumiste jägude read eelpoolsetest kindlaksmääratud kaugusel liikuma ja ridades joonduma.

Kui kolonn pool-pöördes liigub, jääwad jaod üksteisest sama kaugele, kui harilikult, ja joonduwad nii, nagu wiiruõppuses ära tähendud.

§ 96.

Komando järele: *paremale* (wasakule) — WAAT(a)! täidetakse sedasama, mis üksikõppuses ära tähendud.

§ 97.

Kolonni suuna muudetakse edasilikumisega ehk käigul, jagude järk-järgulise kaarkäiguga. Selleks annab rühmaülem komando:

1) *rühm, paremalt* (wasakult)—KAARES!

2) *kätes* — MARSH! (käigul — MARSH!).

Teise komando järele algab algjagu kaarkäiku; kui ta nõutawale paigale jõudnud, annab rühmaülem komando:

3) OTSE!

Teised jaod algawad (jätkawad) liikumist rühmaülema teise komando järele ja, järkjärgult sellele kohale jõudes, kus algjagu kaarkäiku tegi, pööravad omakord kaares.

R ü h m r i w i j a g u d e n a .

Üldised alused.

§ 98.

Rühm riwineb „jagudena“ ühte ehk kahte joonde igasugusest rühma riwist, paigal ja liikumisel.

§ 99.

See riwistus sünnib alati suuniwa jao järele.

Seesuguseks on:

Riwistusel paremale — wasak jagu,
riwistusel wasakule — parem jagu, ri-
wistusel ühte joonde — keskmine jagu;
kui see riwistus jao kolonnist sünnib, on
suuniwaks algjagu.

§ 100.

Jaod riwinewad wiirgudesse, wiirud —
„noolriwisse“, s. o. wiirud pöördud liik-
mise suunas, laskur laskuri taga ilma waheta.

Jagude riwistus „noolriwisse“ sünnib
alati jao keskelt ja järgmiselt: esimesena
astub wälja parempoolne teine rida, tema
järele parempoolne rida, selle järele kolmas
ja siis wasakpoolne rida (waata joon. № 7).

§ 101.

Peab hoidma, et jagude pead ei asuks
ühel joonel; soowitaw on alati murdjoon
ja täielik maastiku kasutamine.

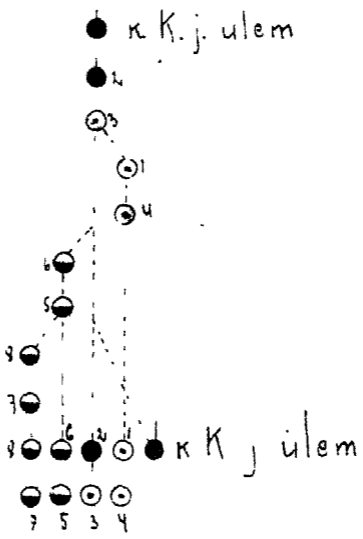
§ 102.

Rühma riwistamiseks jagudena ühte
joonde paigal annab rühma ülem ko-
mando: *rühm, jagudena ühte joonde, 100*
(näitlikult) *meetri wahedele, keskelt* (teise
ehk kolmanda jao järele), *jookstes — MARSH!*

Selle komando järele suuniw jagu, asu-
des noolrivisse; teeb oma ette 10 sammu

N° 7.

κ.κ jaorivinemine koon-
dud rivist - „noolrivisse“

ja jäeb seisma. Teised jaod, noolriwisse asudes, wõtawad määratud wahed.

§ 103.

Rühma riwistamine jagudena ühte joonde liikumisel sünnib nendesamade komandode järele.

Suuniw jagu asub noolriwisse ja liigub edasi. Teised jaod, asudes noolriwisse, jooksewad kiirtena oma kohtadele, määratud kaugusi wõttes ja liikumist jätkates.

§ 104.

Rühma riwinemine jagudena kahte joonde sünnib ühele poole, kas paremale ehk wasakule. Kui rühmas neli jagu, loowad kerge-kuulpilduja jaod esimese joone ja laskurite jaod teise joone, moodustades esimese joonega malekorra.

Kui riwinemine sünnib paremalt, loowad jaod malekorra paremalt, kui wasakult — malekorra wasakult. Kuid maastiku olud, lahingukord ja wastase tuli wõiwad jagude ülemaid sundida asetust teises joones wastawalt muutma. Kaugusi joonte wahel ei määrata, nemad olenewad maastikust, walgustusest ja olukorrast — lahtisel maastikul

normaalselt 150 — 200 meetrit, künkliisel lähemad. Kui on võimalik, peab püüdma esimesele joonele võimalikult lähemale asuda.

§ 105.

Rühma riivistamiseks jagudena kahte joonde paigal annab rühmaülem komando:

Rühm, jagudena kahte joonde, 120 (näitlikult) meetri wahedele, *paremale* (wasakule) *jookstes* — MARCH!

Selle komando järele teeb suuniw jagu, asudes noolriwisse, oma ette 30 sammu ja jääb seisma. Esimesse joonde kuuluvad jaod, asudes noolriwisse, wõtawad määratud wahed ja peatawad ühel joonel suuniwa jaoga. Teise joonde kuuluvad jaod, liikudes ainult 10 sammu ettepoole, loowad noolriwi ja asuwad oma kohtadele, wõttes määratud wahed (waata joon. № 8).

§ 106.

Rühma riivistamine jagudena kahte joonde liikumisel sünnib nendesamade komandode järele.

Suuniw jagu, asudes noolriwisse, jätkab liikumist. Esimesse ja teise joonde kuulu-

wad jaod, jookstes kiirtena laiali oma koh-
tadele, moodustawad „noolriwi“ ja wõtawad
määratud wahed.

§ 107.

Rühma riwine-
misel „jagudena“
walib rühmaülem
omale koha, kust
tal hõlpsam rüh-
ma juhtida ja roo-
du ülemaga sidet
pidada.

Rühma ülemi-
nekul „riwisse
jagudena“ astu-
wad rühmaülema
juurde rühma
käsajalad — käs-
kude ja teadete
edasiandmiseks.

№ 8

n. K j noolriwis.

● K K j ulem

● 4

⊙ 3

⊙ 1

⊙ 4

⊙ 6

⊙ 5

⊙ 8

⊙ 7

§ 108.

Rühma kogumiseks „riwist jagudena“
astub rühmaülem kohale, kuhu rühm ko-
guma peab, näoga nõuetawas suunas, ja
annab wastawa leppemärgi.

Leppemärgi järele jooksewad jaod lähemat teed rühmaülema juurde ja riwinewad jao kolonni.

Laskmine.

§ 109.

Rühma hargriwist antakse tuld: a) koondriwist — ainult kogutuld, seistes ehk põlwelt; b) lahkriwist — kogutulid ja üksiktuld, seistes, põlwelt ehk pikali.

§ 110.

Laskmine ja laskmise lõpetamine sünniwad komandode ja reeglite järele, mis laskemäärustikus üksik- ja wiiruõppuse kohaselt kindlaks määratud, järgmiste eranditega:

a) Komando järele: RÜHMI läheb rühmaülem rühma taha ja asub niisugusele kohale, kust tema komandot paremini kuulda oleks ja kust ta paremini laskurite ja tule tagajärgede järele wõiks walwata; tagumise wiiru sõdurid astuwad üks samm wasakule ette, esimese wiiru sõdurite wahekohta; komando puhul LAMADES! astuwad nad esimese wiiru sõdurite wahedesse.

b) Laskmisest wõtawad osa ka jao ülemad ja nende abid.

d) Komando järele: KUKK! ehk PAD-RUNID WÄLJA! (kui lamades lasti — komando järele: PÜSTII!) asuvad kõik jälle oma kohtadele.

II. jagu.

Lahingkord.

Üldised alused.

§ 111.

Manööverdamiseks waenlase tule all on jalawäe lahingkorraks rinnetpidi ja sügawusse jaotud kord, mille algüksuseks esijoones tegutsewates roodudes on kergekuulipilduja (automaatpüssi) ning laskurite jagu.

§ 112.

Jalawäe tähtsamaks tuleriistaks on kergekuulipilduja ning automaatpüss. Siit järgneb, et jalawäe tulejõud peitub kergekuulipildujates ning automaatpüssides, löögi jõud — laskurite arwus.

§ 113.

Pealetungimisel, kui olewate teadete järele on saabutud wastase tule mõju piirkonda, peab edasiliikumise korra niisuguseks moodustama, et wastase äkiline tulelöök ei wõiks pealetungiwaid osasid surmawalt tabada. Selle ärahoidmiseks peawad esijoones tegutsewad rühmad, wastase tulepiirkonda sattudes, niisugusesse korda ülemine ma, mis oleks liikuw, hästi kohanew maastikule, raskelt waadeldaw õhust ja maastikult, wähe kannataw wastase suurtüki- ja jalawäe tule all ning mis wõimaldaks kiiret ahelikku paiskamist ja wiibimata tulewõitluse algamist.

Nendele nõuetele wastab rühma „riwis-tus jagudena“, jaod — „noolriwis“ (waata joon № 9).

Ahelriwi (ahelikku) tarwitakse selleks, et waenlast tulega paremini tabada, laskuritele tuleandmiseks wõimalikult soodsamaid tingimusi luua ning kaotusi waenlase tule all vähendada.

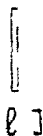
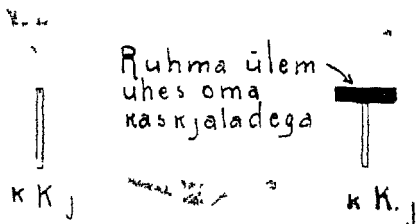
§ 114.

Põhimõttelikult annab tuld ainult tulejoonel asuw ahelik.

Laskurite jaod annavad ainult tegelikku tuld, s. o. kui kindel lootus märgi tabami-

№ 9

Rühma lahingu korra liikumise kuni tule avamiseni

seks on. Laskurite jaod astuvad harilikult tulewõitlusse siis, kui nad esimese joone

— kerge-kuulipilduja jagude joone — waldawad, s. o. kui nad lähedamaa wõitlusse astuwad.

Suurematel kaugustel peawad laskurite jaod tulewõitlust ainult siis, kui tuleb tegutseda täiesti lahtisel maastikul, et mitte lasta end ilma wastupanekuta tappa. Kus aga laskurite jaod kaitseid leiawad, seal annawad nad tulewõitluse üle kerge-kuulipildujate jagudele ja raskekuulipildujate rühmadele, ise wõtawad täieliku kaitse ja waatlewad tule tagajärgede järele, et, õigel ajal soodsat silmapilku tarwitades, waenlasele nii lähedale jõuda, et „lähedamaa wõitlus“ wõimalik oleks.

Ülemate üldised kohused lahingus.

§ 115.

Iga ülem peab:

a) aru saama selle wäeosa tegewuse otstarbest ja ülesandest, mille hulka temale otsekohe alluw osa kuulub, ja kõike oma jõudu ning wõimu temale täita antud lahinguülesande paremaks saawutamiseks tarwitama;

b) oma käsualustele käsutäitmises, wahwuses ja wastupidawuses eeskujuks olema;

d) hoolet kandma, et käsualused tegewuse otstarbest ja Olukorrast aru saaksid; neid iseseiswale tegewusele ergutama ja ühtlasi neilt täpisealset käsutäitmist ning kohustest kinnipidamist nõudma;

e) walwama, et keegi käsualustest ilma käsuta ehk lubata lahingust ei lahkuku;

f) oma piirkonnas wahetpidamata walwet korraldama — waenlase tegewuse ja maastiku järele — ees, tiibadel ja taga;

g) walwama, et kuulipildujatel ning laskuritel alati nõuetawal määral padrunid oleks, ja aegsasti padrunite tagawara täiendamise eest hoolitsema;

h) kui tema piirkonda ehk selle lähedusse miinipilduja ehk suurtükk wälja nihutakse — ilma käsku ootamata kohe abinõud tarwitusele wõtma, et waenlane neid äkitselt ei saaks ära wõtta;

i) kiiret ühendust oma lähema ülemaga korraldama, ühtlasi sidet pidama ühistöötamise otstarbel naabruses töötawate osadega;

k) oma wäljalangemise juhtumiseks asemikud määrama, selle järele walwama, et

temale alluwate wäljalangenud ülemate asemele wiibimatult asemikud astuksid;

l) kui aega ehk wõimalust pole wane-malt ülemalt käskusid ehk juhatusi saada, iseseiswalt talitama, et üldist eesmärki ning waenlase häwitamist saawutada.

§ 116.

Rühmaülema kohus on:

a) rühma tuld, liikumisi ning tegewust juhtida, rühmale antud ülesannet ja roodu-ülema korraldusi juhtnööriks wõttes;

b) paigalolemise ajal kõige parema maastikule kohanemise eest hoolitseda; kui waja, siis oma piirkonda kindlustada;

d) wastase tulistamiseks märkisid kätte näidata, määrata, kui tarwis, sihingu kõrgust ning missugust tuld anda; kui lahingu olukord nõuab, siis otsekohest tuleandmist jaoülemate ja lähedamaa wõitluses rea-meeste eneste hoolde anda; tuleandmist lõpetada, kui olukord seda nõuab;

e) rühma edasiliikumise juures jagudele seisukohad kätte näidata, liikumise suuna ja suuniwa jao kindlaks määrata, edasi-liikumisel jagude kaupa ära määrata jagude liikumise järjekorra;

f) tormijooksul löögi eesmärgi ja hoobi suuna kätte näidata, isiklikult oma rühma edasi wiia ja esimesena peale tormata.

§ 117.

Kerge-kuulipilduja ning laskurite jagude ülemate kohused on:

a) Jagude ülemad on jalawäe lahingu läbiwiimise tugedeks ja seepärast tähtsamateks nooremateks ülemateks moodsas lahingus.

b) Niikaua, kui lahingu olud rühma-ülemale võimaldavad rühma juhtida, wiib jao ülem kõik rühmaülema korraldused ilmingimata läbi. Ta kannab hoolt selle eest, et side rühma ülemaga võimalikult kauem alal hoitaks.

d) Pealetungil, osawalt maastiku olusid kasutades, wiib ta oma jao edasi waenlase peale, olles waimustud katkestamata ihkest waenlasega rind rinna wastu saabuda.

Kas sünnib see kogu jao edasijooksmisega järk-jooksuga, roomamisega, üksiklaskurite järk-jooksudega warjendilt warjendile, ehk teist wiisi, peab jaoülem ise otsustama, wastawalt lahingu olukorrale.

Raugemata tahtega peab ta püüdma oma jagu ikka edasi ja edasi wiia, teda kindlais ohjes pidades.

Ta töötab naabrijagudega kooskõlas, teineteist tulega ja liikumisega toetades, waldab maastiku kohti ja esemeid, mis tugikohteks oma ja naabriosade edasiliikumisel wõiwad olla.

e) Jagude omawaheline tuletoetus on ilmtingimata tarwilik; selle teostamise eest peawad jaoülemad alatasa hoolitsema.

Teineteist tuleandmises ei tohi segada.

f) Kord waenlase seisukohta sisse murdnud, peab jao ülem oma jaoga wallatud esemesse ehk maastiku kohta jääma, juhtugu kõrwal ehk taga mis juhtub. See on moodsa lahingupidamise peatingimus.

g) Kaitsel on tema püha kohuseks ka kõige mõjuwama wastase tule all temale alluwaid laskurisi õigele tulejoonele wäljatuuu.

h) Omas piirkonnas peab ta kunni wiimse laskurini püsima, sündigu naabruses ja taga, mis tahes.

Ta peab teadma, et tema püsivusest kogu kaitsejoone käes-hoidmine ja tagasiwõtmine oleneb.

i) Jaoülem peab mõistma ülesande piirides iseseiswalt talitada. Ta jagab üksikute laskurite wahel, nende iseloomu ja wõimete kohaselt, ülesanded — ja juhatab wõitlust.

Tema asetäitja peab täielikult eelseiswa wõitluse läbiwiimises orienteeritud olema ja ülema eelkorraldusi ja töösid aitama läbi wiia.

k) Kohtsõja oludes peawad jaoülemad ilmtingimata kindlasti lähtekohti, pealetungimiseks walituid teesid tundma; nad peawad tutwustud olema waenlase kindlustuste „krokii-kaartidega“ ja õhu üleswõtetega.

l) Märgi, sihingu ja tulistamise alustamist, niikaua kui lahinguolud seda lubawad, määrab rühma ülem. Siin aga tuleb tihtipeale jao ülemal, iseäranis kerge-kuulipilduja jao ülemal, iseseiswalt talitada, sest lahingu müra, lai rinne ning wastase tule mõju saawad takistama rühma ülemale tule juhatamist. Tuleandmisel lähedamaa wõitlusel tuleb jaoülematel täitsa iseseiswalt tegutseda.

m) Kerge-kuulipilduja jao ülem peab oma wägewat tuleriista olukorra kohaselt wõima-

likult mõjuwamalt tarwitama. Ta peab töötama lühikeste tulelöökidega, tabama kiirelt kaduwaid kasulikke märke, olewal silmapilgul kardetawamate märkidega wõitlema ja tegutsema täies kooskõlas teiste kuulipilduja jagudega ja raske-kuulipilduja rühmadega.

§ 118.

Kerge-kuulipilduja ja laskurijao ülemate abide kohus on:

Walwata selle järele, et kõiki rühma ja jao ülemate käskusid wiibimata ja täpipealt täidetaks, sihingud õieti seataks, õieti sihitaks, osawalt maastikule kohanetaks; walwab oma jao laskurite liikumiste ja tegewuse järele, on neile igas asjas eeskujuks. Järgjooksul ühe kaupa jookseb wiimasena ja walwab selle järele, et keegi maha ei jääks.

Ta peab alati teadma, kus keegi tema jao laskuritest asub, mis teeb ja kui palju padrunid iga jao laskuril ehk kerge-kuulipildujal on.

§ 119.

Reamehe kohused lahingus:

a) Oma jao, rühma ning roodu lahinguülesandest aru saada.

b) Alati oma jao seltsimeestega sidet pidada, ahelikku mööda käskusid edasi anda; waenlase ja naabrite tegewuse järele walwata ja kõiges, mis nähtud, oma jao ülemale ehk tema abile teatada.

d) Igal juhtumisel oma lähemaid kaaswõitlejaid aidata, millega wõimalik: tulega, labidaga ja muuga, olukorra tingimuse kohaselt, nagu näit. mõne raske takistuse ehk tõkke waldamisel.

e) Ta ei tohi milgil tingimisel omawoliliselt oma kohalt lahkuda. Haawatult oma kaaswõitlejaid nende otsekoheste ülesannete täitmisel mitte eksitada, waid lähemale ülemale teatades, tema loaga sidumispunktile minna ehk lähemasse warjulisse kohta ära roomata ja sanitääre oodata, padrunid aga naabritele üleanda.

g) Omale kohta walida, mis kättenäidatud märgi pihta laskmiseks mõnus ja waenlase silmade ning tule eest wõimalikult warjatud oleks; selle jaoks wõib naabrite wahele jäädes ennast ettepoole, paremale ehk wasakule nihutada, ainult seda silmas pidades, et üldine aheliku rindsuun selle läbi ei muutuks ja see naabrite tegewust ei segaks; oma kuulipildujale ja enesele kaasas-

olewate tööriistade, mullakoti j. n. e. abil waenlase silmade ja tule wastu warju ehitada.

h) Tuld awada ülema komando ehk käsu järele. Wiiesaja meetri kaugusel waenlasest, kui keelatud ei ole, iseseiswalt tuld awada, märkisirust oma algatusel walides.

i) Tuleandmisel igal juhtumisel tähelepanelikult sihingut seada ning hoolega sihtida, oma padrunitagawara hoida ja selle täiendamise eest hoolitseda; riwist wäljlangenud laskurite käest padrunid ärawõtta; kui padrunite tagawarast pool äratarwitatud, sellest jao ülemale wiibimata teatada.

k) Rühma ehk jao ülema wile järele kohe tuleandmine seisma jätta.

l) Jao ehk rühma koosseisus edasiliikudes, ülema poolt kättenäidatud suunast hoolega kinni pidada, niisamuti ka suuniwa osa pool olewa naabriga kästüd wahet pidada, selle juures siiski maastiku omadusi warjatud liikumiseks kasutades; kerge-kuulipildujat ehk püssi nii kanda, kuidas soodsam.

Järkjooksude juures osa koosseisus komando järele: EDASI! JOOKSTES! kiirelt üles karata ja kättenäidatud eseme juurde ehk määratud suunas edasi jooksta. Komando

järele: SEIS! otsekohe maastikule kohaneda, nagu punkt „g“ määratud.

Ükshaawal, jookstes ehk roomates, liikuda määratud kohale iseseiswalt, kõige sündsamat teed kättenäidatud suunas ja ajutisi puhkekohti walides.

m) Tormijooksul, komando järele: KALLALE! kähku üles karata ja ülema poolt kättenäidatud suunas edasi liikuda, käigu peal waenlase pihta käsi-granaate pildudes. Komando järele: HURRAA! kõigest jõust hurraa - hüüdel waenlasele täägiga kallale tormata, jooksu peal lähema ülema juurde koondudes.

n) Kui aega ehk wõimalust ei ole käs-kusid (komandosid, märke) oodata, iseseiswalt tegutseda, eesmärgi saawutamiseks ja waenlase häwitamiseks.

o) Kui waja — reast wäljalangenud ülema kohustetäitmisele asuda ja tema poolt algatud asja edasi wiia.

Laskurite jagude tegewus lahingus.

§ 120.

Laskurite ja omanööwerdamine seisab liikumises edasi ehk tagasi, sammu ehk jooksul, liikumises rinnetpidi ja suuna muutmises.

§ 121.

Põhimõttelikult manööverdad laskurite jagu riwistatuna „noolriwisse“; maastiku iseäraldused wõiwad nõuda ehk lubada teist riwistust.

Sattudes waenlase tugewa tule alla, ehk liikumisel tiwa poole tema rinde läheduses, olles maastiku oludega mitte kaitstud, nihkuwad jao laskurid edasi kas järk-jooksudega ehk roomates, laskur laskuri järele 20–35 meetriliste wahedega.

Sel wiisil edasi liikudes, kannatab jagu kõige vähem kaotusi, kohaneb hästi maastikule ja on raskelt waadeldaw. Liikudes niiviisi tiwa poole ja saabudes waenlase lähedusse, luuakse ahelik jao lihtsa pöördega paremale ehk wasakule.

Jao liikumisel „noolriwis“ liigub kõige ees jao ülem, wiimasena — tema abi.

§ 122.

Tulewõitluse pidamiseks paiskuwad laskuri jaod ahelikku, laskur laskurist 5—6 sammu.

Niisugune laskurite asetumine wõimaldab neile liikumise wabadust, tuleriistade täielikku kasutamist ja osawat maastiku tarwitamist.

§ 123.

Paiskumine ahelikku võib sündida igal kohal, igast riivist ning igast asendist, kiirelt, täies korras ja hauawaikuses.

§ 124.

Paiskamiseks ahelikku annab jao ülem komando: KOHALE! mille järele laskurid paiskuvad ahelikku keskelt ehk esimese järele, üks pool paremale ja üks pool wasakule, 5 — 6 sammu üksteisest, suunas, kuhu jao ülem waatab ehk näitab; oma kohtadele asudes, laadiwad tuleriistad ja seawad end laskewalmis (waata joon. № 10).

§ 125.

Peale tule awamist sünnib edasiliikumine hüpetega, kas terve jaoga ehk ühekaupa, aga ikka tule toetusel, kas naabrite ehk oma jao osa laskurite poolt.

Hüppe pikkus oleneb maastiku omadustest. Pikad hüpped on soowitawad, kuid maastiku o'ud ja waenlase tule mõju saawad tihti sundima ka lühikesi hüppeid tegema.

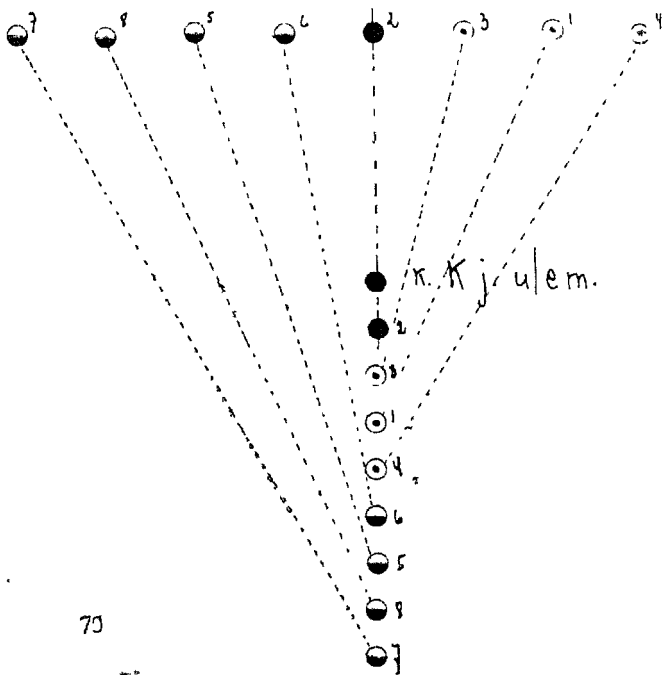
§ 126.

Kõigi liikumiste juures peab ahelik kättenäidatud suunast täpipealt kinni pidama;

№ 10.

к. К j paiskamine ahelikku

● к. К. j ulem

laskurid peavad omawahel sidet pidama ja ja ilma käsuta maastikule kohanema.

§ 127.

Ahelik võib liikuda käies ehk järk-jooksude viisi; viimasel juhtumisel terve jaoga ehk ühekaupa. Peale selle võivad kõwa tule all laskurid mõnest tugevalt tabatawast kohast looka mööda jooksta ehk üle roomata. Liikumise viisi määrab jao ülem.

Laskurid kannavad kuulipildujaid ja püssa, nagu kellegil soodsam on; püssidel peavad kuded kaitsewinnas olema.

§ 128.

Selleks, et jao ahelikku käies edasi wiia, lõpetab jao ülem tuleandmise, seletab, kuhu liikuda, ja annab komando:

1) *Kukk!*

2) *Niisuguse eseme pihta! (ehk minu järele!)*

3) *Jagu — EDASI!*

Viimase komando järele tõusewad laskurid kohe ülesse ja lähewad, kuhu kästud.

Jao seismajätmiseks annab jaoülem komando: *jagu — SEIS!*

Seismajäämisel kohanewad laskurid maastikule.

§ 129.

Jao liikumiseks jookstes annab jaoülem komando: *edasi* -- JOOKSTES!

§ 130.

Järk-jooksuks ühekaupa ehk edasiliikumiseks roomates, määrab jaoülem järjekorra ja jookseb esimesena uuele kohale.

§ 131.

Tagasi liigub ahelik sama kawa järele, kui edasigi. Liikumiseks tagasi antakse komando: TAGASI! Enne liikumist juhatab jaoülem seisukoha ehk joone kätte, kuhu ahelik peab asuma.

§ 132.

Jao aheliku suuna muutmine (käies, jookstes ja roomates) terve ahelikuna korraga, kohal ja liikumisel, sünnib aheliku liikumise ja koondriwis ettenähtud suuna muutmise reeglite järele.

§ 133.

Kui waja on ühekaupa järk-jooksudega aheliku suuna muuta, määrab jaoülem suuniwa laskuri ja järjekorra suuna muutmiseks.

§ 134.

Sissemurre waenlasesse — tormijooks — peab jao laskurite poolt korruga, laetud tuleriistadega, püssidele külgepandud tääkidega ja täieliku waimlise otsustawusega läbiwiidama. Tormijooks sünnib mehise „hurraa“ hüüdel. Iseäralistel juhtumistel, näituseks äkilisel sissemurdel waenlasesse, peab täägilöök ilma „hurraa“ hüüdetä sündima, et läbimurde koha naabruses olewate waenlase osade tähelepanu mitte ergutada.

§ 135.

Kui jao ahelik waenlasele wiiekümne meetrini on lähenenud, wõib otsekohe koha pealt tääkidega waenlase peale tormata, käsi-granaate tema pihta pildudes.

Enne tormijooksu näitab jao ülem laskuritele liikumise suuna kätte.

§ 136.

Tormijooksuks annab jaoülem komando: KALLALE! ja 50 meetriit — HURRAA!

§ 137.

Aheliku kogumiseks lõpetab jaoülem laskmise, kui tuld anti, annab komando:

MINU JUURDE! ise näoga sinna poole seisma jäädes, kuhu jao rinne peab riwinema.

Selle komando järele koonduvad laskurid jooks'es jao ülema seljataha ja riwinewad „noolriwisse“.

Kerge-kuulipilduja jao tegewus lahingus.

§ 138.

Kerge - kuulipilduja jaod, kui kergesti liikuwad ja kōwatulewõimsad, loowad jala-wäe pealetungimise „luukere“.

Nemad peawad tulewõitlust ilma laskurite jagudeta ja nõuawad ainult ettenihutud wäikest kaitset.

§ 139.

Pealetungimisel hiiliwad eesolewad kerge-kuulipilduja jaod—pealetungi küüned — maastikku hoolsalt kasutades, wõimalikult waenlasele lähemale ja awawad äkki tule tema pihta. Tuld peab awama wõimalikult mitte kaugemalt kui 700—800 meetrilt.

Nemad toetawad laskurite „lähedamaa wõitlust“, tormijooksul järgnewad otsekohe waenlasesse sissemurdnud laskurite jagudele, et edu laiendada ja temale tagatist luua.

§ 140.

Kaitsel loowad kerge-kuulipildujate jaod wastupanu aluse, nad annawad tuld kuni wiimise padrunini, sellega oma osadele aega andes wastulöögi korraldamiseks.

Kohtsõjas wõimaldawad nemad laskurite arwu kokkuhoidu, ilma et tulejoont nõrgestaksid.

§ 141.

Kerge-kuulipilduja jaol on needsamad ahelikku paiskamise wormid ja manööwerdamise wiisid, nagu laskurite jaolgi; ja neid ei pea mitte laskurite jaost ära tundma; igatahes on laskurite koondumine sihturi juurde kõwasti keelatud (waata joon. № 10 ja № 11 — lisas).

Kui kerge-kuulipilduja rikki läheb, töötab tema jagu, kui laskurite jagu.

Kui kerge-kuulipilduja jagu iseseiswalt lahingusse astub, loowad tagawara kuulipildurid kuulipilduja küljekaitse ootamatuste eest ja peawad silmsidet jaoülemaga.

Märkus: Peab kandmise juures hoolitsema, et kuulipilduja wastase piiluritele ja waatlejatele silma ei torkaks.

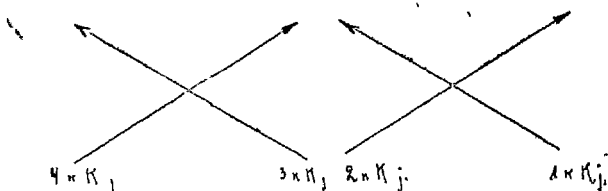
§ 142.

Kerge-kuulipilduja laseb üle laskurite peade siis, kui see ka püssile wõimalik on.

Poolpõik- ja põik-tuli — reeglina — on kerge-kuulipilduja loomulik tulistamise wiis (waata joon. № 12).

№ 12

Kahe rühma n K jagude tuleandmise kord.

Ainult iseäralistel juhtumistel tulistab kerge-kuulipilduja otse oma ette; põhimõttelikult tulistab tema naabripirkonna ees olevat wastast. Seesuguse naabruses seiswate kuulipildujate tegutsemisega saawutakse iga piirkonna ees flankeeriwat poolpõik-tuld ja risttuld (waata joon. № 12).

§ 143.

Isegi kõige arusaamatum laskur peab wahet tegema kerge-kuulipilduja laskesuuna ja pealetungi suuna wahel; esimene on sihitud poolpõigiti wastase rinde poole, teine otse tema rindesse. Laskurite iseloomus on püüd lasta liikumise suunas ja, teisest küljest, jooksta laskmise suunas, milles on tingitud hädaoht, et mainitud kerge-kuulipilduja tulistamise wiisil wõiwad ettetulla soowimata rinde suuna muutused ja ebaloomulikud laskurite koondumised hunikuise; selle ärahoidmiseks on tarwilik hoolas rahuaegne wäljaõpetamine. Ainult lähedamaa tulistamisel risttuld saawutades, sunnivad kerge-kuulipildujate kuulide wihud nende wahe kohal waenlase poole tormawaid laskurisi koomale tõmbuma, mis aga täägilöögiks kasulik.

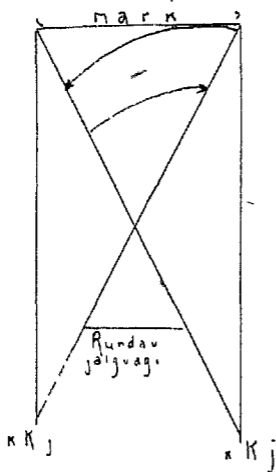
§ 144.

Seesugusel kerge-kuulipildujate tulistamisel peab reegliks olema, et tulistades wastast naabripirkonna ees, peab tuleandmist algama kaugemast tiiwast ja wiima seda oma eite, s. o. kaks kõrwuti seiswat koostööawat kerge-kuulipildujat, toetades wastas-

tikku teineteist, wastase tulistamisel hajutawad (wiwad lahku) oma kuulide wihud, kuid ei koonda neid (waata joon. № 13).

§ 145.

№ 13.
 n K j aulvamise nõrd
 rinnepidi

Kerge-kuulipildujate flankeeriwat, s. o. poolpõik-tuld peab niiwiisi kasutama, et ükski kerge-kuulipilduja ehk laskurite jagu ei tormaks edasi ennem, kui naabruses olew ja temaga koostöötaw kerge-kuulipilduja jagu pole wõtnud põik-tule alla seda wastase piirkonda, mille peale tormab toetaw jagu.

§ 146.

Rühma mõlemad kerge-kuulipilduja jaod peawad niiwiisi kaswatud ja wäljaõpetud olema, et ühelt algatud tuli otsekohe kutsuks esile teise jaõ tule.

Siit iärgneb, et kui üks kerge-kuulipildu'a jagu tahab hüppe edasi teha, annab ta rea lühikesi tulelööke, luues tõkke- (suruwat) tuld naabrijao ees asuwa wastase piirkonna pihta; naaber wastab otsekohe samasuguste lühikeste löökidega, tulistades oralt poolt seda wastase piirkonda, mis asub esimese jao ees. Kui niisugune wastus saadud ja kindel ollakse, et naaber walwel, siis annab pealetungimist kawatsew jagu lepitud arwu lühikesi tulelööke, mille järele naaber awab tõkke- (suruwa) tule pealetungija ees asuwa piirkonna pihta. Kui hüpe tehtud, annab pealetungija jagu lepitud arwu lühikeste löökidega sellest teada teda toetawale jaole.

Ainult siis, kui kerge-kuulipilduja jaod mõistawad ja suudawad niiviisi töötada, wõib nende ettewalmistust täielikuks lugeda.

§ 147.

Tuleandmine algab sihingú katsumisega „punkt-tule“ („koondtule“) abil ja läheb tarwiduse korral külwtule peale üle, „rinnet-pidi“ ehk sügawusse.

§ 148.

Tulistamisel on lühikesed tulelöögid reeglisk ja wastawad täielikult riista omadustele.

Kui märk kasulik ja walgustus hea, siis wõib ka kestwamat tuld anda.

Liikumisel waenlase läheduses, postil ja siis, kui sihtur üksinda asub, peab, kuulipilduja süsteemi kohaselt, lint, kassett sees (peal) olema, et sihtur kohe tuld wõiks awada.

Käigu peal annab sihtur tuld ainult kõige lähedama maa pealt, näituseks: tormijooksul, kaewikwõitlusel j.n.e.

§ 149.

Kerge-kuulipilduja jao riwid ja ümberriwistused on näha joonistustel №№ 4, 7 ja 8.

§ 150.

Kerge-kuulipilduja jaod, astudes tulewõitlusesse, paiskuwad ahelikku 8—10 sammuliste wahedega.

Kerge-kuulipilduja jao pealetungi wiis.

§ 151.

Kaotuste ärahoidmiseks peab igal juhtumisel nõudma, et kerge-kuulipilduja jao meeskond ei koonduks oma kuulipilduja juurde, ei liikumisel ega paigal. Kerge-

kuulipilduja juures on lubatud wiib'ida ainult toimkonna № 2 ja № 3 (№ 2 on sihtur ja laskja, № 3 — laadija ja kasseti ehk lindi kandja).

Juba jao ülem peab vähemalt kuus sammu eemal lamama. № 3, olles № 2 lähedal, peab jao ülemaga sidet, edasiandes № 2-le jao ülema komandosid ja käske. Kõik teised toimkonnad ja tagawara toimkonna laskurid peawad lamama, käsuga äramääratud wahesid pidades.

§ 152.

Kerge-kuulipilduja toimkonna üksik-hüppeid (järkjooksusid) teostakse järgmisel wiisil: esimesena teeb hüppe laskur № 3, tema järgi № 2, siis jao ülem, selle järele № 1 ja № 4 ja tagawara toimkond. Kerge-kuulipilduja toimkonna hüpetel peab hoiduma nende sarnasusest.

§ 153.

Kerge-kuulipilduja jao ülem ei hüppa esimesena. Jao uus asupaik luuratakse waatlemisega wänalt asupaigalt. Kui jao ülem teeb hüppe kolmandana, annab see temale wõimaluse näha, kuhu riist ühes

lintidega ehk kasettidega on asetud. № 3 hüppab esimesena seepärast, et № 2-sel oleks kohale jõudes padrunita tagawara otsekohe käe all.

§ 154.

Kaugustel alla 200—150 meetrit harilikult kerge-kuulipilduja jagu peale ei torma, waid jäädes paigale, toetab laskurite sisse-murdmist tulega. Laskurite jaod tormawad kerge-kuulipilduja jagude wahelt, koondudes keskelt, et kerge-kuulipilduja tuld mitte takistada ja et lööki anda juba tihedama massina.

Rühma lahingkord.

Rühma lahingkorra koosseis ja sõdurite kohad.

§ 155.

Rühma lahingkorra moodustab rühma riwistus „jagudena“, jaod lahingu olukorrast, maastikust ja walgustusest tingitud, kas noolriwis, ahelikus ehk muus riwis, ühes ehk kahes jones.

Rühma lahingkorra'e ülesandest tingitud tegewuseks määratud maariba nimetakse — lahingpiirkonnaks.

§ 156.

Ahelikku paisatud jaod moodustawad jagude piirkonnad ja asuwad nii, et neil rinnet-pidi üksteisega side oleks.

§ 157.

Rühma teises joones olewad laskurite jaod asuwad otse ehk astmetena esimese joone kerge-kuulipildujate jagude taga, nii kaugale neist, et üheltpoolt alati wõimalik oleks kerge-kuulipildujate jagusid aidata ja et, teiselt poolt, nad ise waenlase tule all asjata kaotusi ei kannataks ja waenlane neid ei näeks.

Rühma teise joone jaod wõiwad asuda: noolriwis, harwendud ehk teistes riwides, nagu maastiku olud ja lahingkord seda tingiwad.

Lahingkorra tiibade järele peawad walwama rühma ülema poolt wäljasaadetud piilkonnad, kui naabriosade seisukord rühma tiibade julgeolekut ei kindlusta.

§ 158.

Kui rühma lahingkorra rinde pikkus käsuga pole kindaks määratud, peab teda

walima rühma juht ülesande, maastiku iseloomu ja meeskonna arwu kohaselt.

Rühma rinde keskmine pikus sõjaaegse koosseisuga, piilkonnad kaasaarwamata, on 200 meetrit seal, kus püütakse läbimurda wastase rinnet.

§ 159.

Rühma ülema koht lahingkorras on seal, kus tal hõlpsam on rühma tegewust juhatada ja waenlase järele walwata; kui ahelikus kaks ja enam jagu on — siis seal, kust otsekohe aheliku tegewust hõlpsam juhatada.

Rühma ülema juures asuwad lahingwälja waatlemiseks ja käskude ning teadete edasiandmiseks kaks käskjalga (pillimängijat).

Luureks ja juhatuseks wiibib ta sagedasti kaugemal rühma ees; neil kordadel jätab ta rühma asetuskoha ühe oma käskjala sidepidamiseks roodu ülemaga.

Lahingkorra juhatamine.

§ 160

Rühma ülem peab püüdma kogu lahingu wältusel oma rühma hoida kindlais ohjes,

kuid waenlase wastumõju, piirkonna suur laius rinnetpidi ja maastiku olud saavad märksa raskendama rühma juhatamist. Ka selles olukorras peab rühma ülem kõigi abinõudega püüdma rühma peale kasulikult mõjuda.

Rühma ülem määrab jaod esimesse ja jaod teise joonde, määrab kindlaks piirkonnad esimeses joones olewatele jagudele ning juhatab rühma liikumist, laskmist ja tegewust; walwab tule mõjuwuse järele ja kõwendab esijoont teise joone abil.

Liikumisel määrab ta liikumise suuna ehk seisukoha, kuhu jaod edasi peawad minema, suuniwa jao ja annab juhatusi kohanemiseks maastikule.

Oma piirkonnas juhatab ta lahingwälja järele walwamist, lahtiste tiibade kaitsmist ja sidet roodu ülemaga ning naabruses töötawate osadega.

Üleminek lahingkorda.

§ 161.

Rühm wõib lahingkorda üle minna igasugusest riivist, ka rännak-kolonnist.

See üleminek peab sündima võimalikult warjatult waenlase eest ja waenlase poole wäljasaadetud piilkondade kaitse all.

§ 162.

Kui paigalseisew rühm peab üleminema lahingkorda, saadab rühma ülem piilkonnad wälja, korraldab waenlase järele walwamist; kui tarwilik, tiibade kaitset, hoolitseb side eest ning teatab rühmale :

a) mida waenlasest ja oma naabriosade üle teada on; b) missugune ülesanne roodule ning rühmale antud ja kuidas seda ülesannet täita tuleb; d) missugune rühma üldine suun peab olema; e) missugused jaod loowad esi- ja missugused teise joone; missugused jagude piirkonnad ja asukohad peawad olema; g) kus asuwad padruni ning kuulipildujate kaarikud ja sidumispunkt.

Kui kaks ehk enam jagu loowad esijoone, määrab suuniwa jao.

Kui aega wähe, peab rühma ülem laskuritele vähemalt tegewuse eesmärgi ära seletama ja teatama, kuhu keegi jagu läheb; teised juhatused annab ta jaoülemate kaudu esimesel võimalusel.

§ 163.

Jaoulemad kontrolleriwad, kas laskurid rühma ülema seletustest on õieti aru saanud.

Kui kõik eelmainitu täidetud, riwineb rühm „riwisse jagudena“, sellekohaste komandode järele.

Lahingkorra liikumised.

§ 164.

Lahingkord liigub rühma ülema käskude järele, kes liikumise üldise eesmärgi ära määrab ja igale jaole eriülesanded kätte juhatab. Lahingkorra liikumise wiisi ning wormi peale mõjuwad alati: antud ülesanne, oma ning waenlase tuleriistade mõju, maastiku omadused ja walgustus.

§ 165.

Kuni tule awamiseni, kui manöowerdakse lahtisel maastikul, liigub rühm riwistuna „jagudesse“, jaod „noolriwis“.

Wahed ja kaugused jagude wahel, liikumisel ja paigunemisel, on tingitud rühmale antud ülesandest, maastikust ja sest olenevast rühma piirkonna laiuusest rinnetpidi.

Niisuguse liikumise wiisi paremused:

a) Kitsad märgid, mida pakuwad jagude „noolriwid“ suurematel kaugustel, on raskelt waadeldawad ja wastase suurtüki ja kuulipildujate tulega raskelt tabatawad.

b) Igale jaoülemale on tagatud mõju oma meeskonna peale ja on ärahoitud jagude segimine.

d) On antud võimalus edasilikumist kaitswatele raske-kuulipilduja rühmadele tulistada wastast läbi jagude wahede.

e) See liikumise worm kohneb hästi maastikule ja võimaldab kiiret paiskumist ahelikku ning wiibimata tulewõitluse algamist.

§ 166.

Esijoones pealetungiwais rühmades, kuni 400 — 500 m. waenlasest, tungiwad normaalselt esimestena kerge-kuulipilduja jaod — „pealetungi kütüned“ — kaetuna harwadest, 400—500 m. nende eel liikuwaist waatlejate paaridest (iga rühma piirkonnas 1—2 paari) ja toetuna raske-kuulipildujate ning kerge-miinipildujate tulest.

Kerge-kuulipildujate jagudele järgnewad teises joones laskurite jaod, maastiku omadustest, walgustusest ning wastase kaugusest

tingitud kauguses, keskmiselt — 150 — 200 m. kerge-kuulipildujate jagude taga, moodustades nendega malekorra.

§ 167.

Peab hoiduma jagude joondumisest, et wastase kuulipildujatele mitte wõimalust anda ühe ja sama külwtulega mitut märki tabada.

§ 168.

Mitmest üksteisele järgnewast ahelikkude loomisest peab täielikult loobuma, sest see suurendab asjata kaotusi ja wäeosad lähewad liiga wara segi.

§ 169.

Edaasiliikumine peale tuleawamist — wiis, worm ja liikumise kiirus — on tingitud maastiku oludest ja waenlase ja oma tule mõjust. Olukord tingib, kas edasi liikuda jao hüppega, üksik-, järkjooksuga ehk roomamisega.

Põhijuhtnõõriks peab olema kerge-kuulipilduja jagude ja raske-kuulipilduja rühmade omawaheline täielik tule toetus waenlase tule mahasurumiseks, et oma löögi jõule teed waenlasesse walmistada. Tungides edasi

peavad jaod selle juures üks eisega ja rühma-
ülemaga ning naabriosadega kindlat sidet
pidama.

§ 170.

Normaalselt manööverdavad teises joo-
nes olevad laskurite jaod — rühma löögi-
jõud — rühmaülema juhatusel järele, was-
tase wastupanu pesade tiibade haaramiseks.

Kui laskurite jagudel tuleb manööwer-
dada lahtisel maastikul, siis liiguvad lasku-
rid järk-jooksul laskur laskuri järele warjen-
dilt warjendile. See worm on eriti hea
manööwerdamiseks tiiva poole, sest lihtsa
pöördega paremale ehk wasakule on ahelik
otsekohe loodud.

§ 171.

Peab püüdma laskurite jagusid wõima-
likult kauem paiskumisest hoida, et alal-
hoida wõimalust laskurite jagusid — rühma
löögi jõudu — suunida otsustawale kohale,
otsustawa löögi andmiseks.

§ 172.

Kui kerge-kuulipilduja jaod on lähenenud
wastasele 400 — 500 meetri kaugusele, wal-
davad teises joonel liikuwad laskurite jaod

esimese jõe ja, alates „lähedamaa wõitlust“, tungivad waenlasesse kerge-kuulipilduja jagude tule kaitsel ja toetusel.

§ 173.

Kui rühma lahingkord tagasi peab liikuma, walib rühma ülem seljataga uue seisukoha ja käsib esialgselt ühele jaole walitud seisukohale asuda. Taganemise käsk teistele jagudele antakse siis, kui uuele seisukohale asunud jagu enese laskewalmis on seadnud.

Taganedes peawad jaod uue seisukoha rinde ees olewa wälja wõimalikult kiirelt wabaks tegema, et tuleandmist uuel seisukohalt wõimaldada.

Laskmine.

§ 174.

Rühma tulejõud peitub tema kerge-kuulipildujas, ning auto-maat-püssides, löögijõud — laskurite jagudes.

§ 175.

Tuleandmine rühmas sünnib rühma ülema korraldusel, kes märke tulistamiseks ja tarbekorral sibingu määrab.

§ 176.

Lahingu müra, lai rinne ja wastase tule mõju saavad sundima rühma ülemat 500—600 meetri kaugusel waenlasest tule otsekohest juhatamist jaojuhtide kätte andma, kuid see ei wabasta rühma ülemat tule tagajärgede järele walwamisest ja olukorrale wastawast rühma juhatamisest.

§ 177.

Tuleandmine ning tule juhatamine sünnib „Lahingujuhatuses“ ja „Laskemäärustes“ ülesseatud põhimõtete järele.

Esijoone kõwendamine.

§ 178.

Esijoone kõwendamine sünnib rühma ülema korraldusel — teises joonel olevate jagude abil.

§ 179.

Esijoone kõwendamisel, et mitmete jagude laskurite segiminekut ära hoida, peab püüdma, kui wähegi wõimalik, ettenihutawaile jagudele iseseiswa piirkonna tegewuseks määrata.

§ 180.

Kui esijoone kõwendamisel ehk § 168 ettenähtud juhtumisel mitmete jagude laskurid

segi on läinud, peawad ilma käsku ootamata juba ennem esijoones olnud jagude ülemad oma komando alla wõtma neid laskurid, kes nende piirkondesse on sattunud.

§ 181.

Lahingu kestwusel loodud uued üksused jääwad alale niikaua, kui olud nõuawad.

§ 182.

Tormijooks sünnib nii, nagu ettenähtud §§ 134, 135, 136, 157. Teda walmistawad suurtükid, miinipildujad, granaadipildujad ja kuulipildujad. Wiimaste mürskide kukkumisega peawad tormijooksjad waenlase joonele jõudma; rühma ülem tormab oma rühma ees, olles otsustuswõime eeskujuks.

Alatud tormijooks peab waenlasesse ulatama, iga peatus on surm.

Eriti tähtis tormijooksul on raske-kuulipilduja rühmade kaasabi, kui neil korda läheb wastast tulistada walitsewatelt esemetelt ja külje pealt.

§ 183.

Kas sünnib sisse-murre tihedamate ehk õredamate laskurite ahelikkudega, laialisemal rindel ehk kiilu wormis sisse-murdeks

määratud kohtel — oleneb lahingolukorrast ja iseäranis oma tule mõjust, s. o. kergekuulipilduja jagude ja raskekuulipilduja rühmade osawast tegewusest.

§ 184.

Kui läbimurre sünnib üksikutel kohtel, peab otsekohe kergekuulipilduja jaod sisse-murtud kohtesse asetama — tulitugikute loomiseks, waenlase kuulipildujate tule maha-surumiseks ja tulega küljelt wastase joone kokkurullimiseks.

§ 185.

Kui tuleb läbimurda wastase sügaw kaitse-joon, peawad sisse-murdnud osad edasitor-mama, hoolimata saagist ja wangidest, waenlase wastulöögi püüdeid idus kägista-des, taganewat ja jookswat waenlast tulega maha surudes, mis takistab waenlase waru-kuulipildujaid sisse-murdnud osasid tulista-mast ja murrab wastase rinde.

§ 186.

Niipea kui pealetungi eesmärk on saa-wutud, peab rühma ülem korra jalale seadma, wallatud märgi käespidamiseks abinõud tarwitusele wõtma, nihutades ette waatlejaid

ja kaitset, wallates wastawate jõududega kättewõidetud maa-ala ja luues waru wastulöökide tagasitõrjumiseks.

§ 187.

Jaod, mis lahingu wältusel ahelikku paisatud, peawad püüdma esimesel wõimalusel koonduda.

Iga ülema püha kohus on koondada oma osa, niipea kui ülesanne täidetud ja olud lubawad, wõimaldades kõrgemale ülemaile anda uusi ülesandeid.

§ 188.

Tormijooksu nurjaminekul tagasipöördumine lähtjoonele tähendab kadu. Iga laskur, iga osa peab end sinna küünistama, kus teda õnnetus kohtanud, ja uuesti tuleandmist algama.

Tegewus kohtsõja oludes.

J a g u.

§ 189.

Kohtsõda ehk „kaewiksõda“ seab jaole teised ülesanded, annab teised wormid ja

sõjariistad, kui lahing kindlustamata maastikul. Püssi kõrwale asuwad käsigranaadid, gaasi- ja suitsu-pommid, granaadipildujad ja püssigranaadid, tulepildujad ja suuremal arwul kerge-kuulipildujad; kõik need sõjariistade liigid täiendawad ja tegutsewad koos raskete kuulipildujatega, miinipildujatega ja „jalawäe suurtükkidega“.

Ja o wõitluse worm kohtsõjas oleneb ülesandest, maastikust, waenlase tule mõjust, takistuste omadustest ja on mitmekesine.

Iga laskur peab wäljaõpetud olema kõikide sõjariistade tarwitamiseks ja kõigis wõitluswormides tegutsemiseks. Ta peab teadma, et pealetungil ei too edu mitte ainult sõjariistade mõju, waid raudsel tahtel tagasipööramata pealeminek.

Kohtsõda nõuab „löökjagude“ loomist ja nende wäljaõpetamist pealetungimiseks ja kaitseks.

Mida raskem ülesanne, seda tarwilikum ja otstarbekohasem on lähedamaa sõjariistade tarvitamine.

§ 190.

Ülesandest tingitult antakse „löökjagudele“ kaewurid, kuulipildujad, granaadipildu-

jad, tulepildujad ligi. Neid toetakse miinipildujate ja suurtükitulega ja warustakse kõiksugu side abinõudega.

§ 191.

Harjutamine pealetungiks, ühes juurde antud abiosadega, peab sündima võimalikult täielikult ja täpisealt ehitud waenlase positsiooni järelkujutusel, mis tormijooksul tuleb võita. See on edusaawutuse põhi tingimus.

R ü h m .

§ 192.

Rühma piirkonna wastuwõtmine ehk üleandmine wahetusel, rühmaülema kohused rühma piirkonnas, kindlustud wõõ kaewikutest waata lisa № 1.

§ 193.

Rühm peab alati walmis olema wastasele pealetungimiseks. Ta peab täpisealt wäljaõpetud olema häire löömise korral rutuliseks wäljatormamiseks peidikutest ja tulejoonele asumiseks ning kiireks löögi-jõude koondamiseks ja wastulöögi andmiseks.

§ 194.

Öösi ja udusel ajal peab rühma walmisolek kõrgendud o'ema. Kõik kaewikus asuwad osad olgu küllaliselt käsi- ja gaas-käsi-granaatidega warustud.

§ 195.

Kui olukord kõrgendud walmisolekut wajak, peawad peidikutes asuwad meeskonnad peidikute astmetel seisma, walmis wäljahüppamiseks, tapipealselt jaotutena ja jaoning rühmaülematest walwatutena. Raske-suurtüki tule ajal peab rühmaülem isiklikult waatluspostide walwsust kontrollerima.

§ 196.

W a s t u l ö ö k. Waenlase sissemurdmisel rühma piirkonda on rühmaülema püha kohus tema käsutusse jäänud rühma osadega iseiswalt, käsku ootamata, wastasele kallale tungida ja teda wälja wisata; see ei sünni mitte pealetungiga kaewikutes, waid hõlpsamini wäljaspool neid, tormates kaewikute mõlemaid ääri mööda, ees löögijagu, warus kerge-kuulipildujad ja käsi-granaadipildujad küllalise granaatide arwuga.

§ 197.

Kui wastane on naabruses olewasse rühma piirkonda sissetunginud, ehk kui rühm „toimkonna osana“ tagajoones asub, peab rühmaülem kõigi wabade jõududega — wäljaarwatud kaewikute garnisooniks tarwilik meeskond — iseseiswalt, omal algatusel, käsku ootamata, sissemurdnud wastasele peale tormama.

Positsiooni üleandmise kord.

Kui ülemal on waremalt teada piirkond, mida wahetada tuleb, on tema kohustud mitte hiljem kui eelmisel päewal läbikäima temale antaw piirkond, kohtama oma eelkäijat ja temalt saama kõik juhatused ja seletused, mis wõiwad kergendada eelseiswa ülesande täitmist: oma piirkonda eduga kaitsta, kõige vähemat laskurite arwu esi-joonde asetades, siiski nii, et wõiks kindel olla piirkonna wastupidawusse ilma bataljoni warudeta.

Ülem, minnes ühes oma osaga sissewõtma temale määratud positsiooni piirkonda, on kohustud:

A. Enne wahetust:

1) Määrama toimkonna: a) tunnimehi (waatlejaid) igas rühmas, b) wäljawahtkonnad ja piilkonnad nende kontrolleerimiseks,

c) side-piilurid ja d) sekreete. Seda tuleb teha enne väljaminekut.

2) Teatama läbilaske sõnad ja vastuhüüde sõnad kellele vaja.

B. Kohale jõudes:

1) Täiesti ametlikult esitlema end (nime-tades oma aukraadi, wäeosa ja nime) neile ohwitseridele, keda ta peab wahetama. Samuti peawad tegema rühma alam-ohwitserid ja wäljawahtkondade ülemad isikute suhtes, keda nad wahetawad.

2) Wahetatawalt ülemalt wastu wõtma kõik teated wastasest, tema kaugusest, teguwiisidest, samuti kaugustest lähemate konna-likkude esemeteni ja rajadeni.

3) Igal wahetatawa osa ülemal, algades rühmaülemast, peab olema oma piirkonna suuremaasstaabiline krokii, millel üksikasjaliselt märgitud esimese kui ka teise joone kaewikute asetus, jookskraawid j. n. e. Iga ülem annab krokii oma järeltulijale; on soowitaw, et teisel küljel oleks üleskirjutud, mida vaja parandada ja täiendada positsiooni piirkonnas. Koidu algel peab kõige hoolsamalt krokii maastikul läbiuuritama ja uus ülem peab ülewõetud piirkonda hindama

taktilises ning inseneriasjanduse suhtes, et selgitada piirkonna nõrke külgi, selleks tarwilikke täiendusi ja nõutawa töö järjekorda.

4) Wõttes oma juhatuse alla positsiooni piirkonna — järelkuulama: kas piirkonnas on suurtükiwäe waatluspunkte, kas nendel on suurtükiwäelased waatlejaiks ja missugune side suurtükiwäega, et oleks wõimalik selle ülemat õigel ajal orienteerida olukorras ja et juhtumisel, kui saadakse käsk osa ärawiimiseks, — paigal püsida kuni batareide äraminekuni.

5) Tingimata selgusele jõudma, kas on sidet naabritega, kuidas see korraldud, kui kindel ning usaldataw, ja mitte enne selle sideme katkestamist lubama, kui oma side loodud.

6) Joogiwee, kui ka gaasimaskide niisutamiseks tarwiliku wee alatist wajadust silmas pidades — tutwustama joogiwee saamise kohtadega ja sellega, kas kaewikuis on külaline arw wee alalhoidmise anumaid.

7) Mitte unustama ülewõtmast positsioonile kuuluw warandus, nimelt: laskekilbid, mullakotid, käsigranaadid, walgustusraketid, okastraadi tagawara, puumaterjaal ja alalise

sideme sissesead. Nende kohta seab positsiooni üleandja nimekirja kokku, näidates ära nende hoiukohti.

8) Järelkuulama, kas on blindaash haawatute jaoks, kus selle asukoht; kas on väljakäigukohti ja kuidas neid korras peetakse.

9) Koidu algel tingimata tutwunema eelolewa maastikuga ja järelwaatama kaugused kohalikkude esemeteni ning rajadeni.

10) Kindlaks tegema, missugune waatlajate ja tunnimeeste toimkond on tarwilik waenlase walwamiseks rindel ja tiibadel ja kas niisugune tegelikult olemas.

11) Pärast wahetust kontrolleerima, kas kõik laskurid teawad omi kohti, millele nad peawad asuma liinile väljakutse korral, et ei oleks üleliigset kärsitust, jooksu ja kisa.

12) Kui piirkonnas on raske-kuulipildujad, miini-, pommi-, tulepildujad ja kaewiksuurtükid — selgusele jõudma, kui hästi nad warjatud, kui suured nende laskesektorid, kas on neil tagawara pesasid ja peidukohti seks korraks, kui wastane tulistamist suur-
tökkidega ette wõtab ja kas nende tuleriistliikide toimkonnad on tuttawad tagawara pesadega ja peidukohtega, samuti neile wii-

wate jookskraawidega. Silmaspidades nende tuleriistliikide toimkonna piiratud arwu ja wõimalikke kaotusi nende hulgas lahingu ajal, määrama lähem jagu osast nende kaitseks, selgeks tehes selle jao laskuritele, et nad peawad igal juhtumisel peastma neid wastase kätte langemisest, tagasimineku korral.

13) Juhtima tähelepanu seisupaigu puuduste peale, teatama nendest bataljoni ülema ja ise wõimalust mööda nende parandamisele asuma.

14) Tutwunema paremal ja wasakul pool asuwate lähemate osade piirkondega, kindlusele jõudmiseks, kas on tarwilikku tuleühendust ja millega ning kuidas saab naabrit abistada wastase kallaletungimise puhul; peale selle järeлкаalumata juhtumise, kui naabri piirkond saaks läbimurtud ja kaitsepiirkonda piiramine ähwardab.

15) Tutwunema wahetatatawata ülema poolt kokkuseatud wastase pealetungi tagasilöömise kawaga. Seda eesmärki jälgides püütagu seisupaiga sissewõtmisel soetada wõimalikult suurem waru, hoides teda niisugusel kaugusel, et ta wastase ootamata tormijooksu korral õigeaks ajaks appi jõuaks. Piirkonna

sissewõtmisel jaotama laskurid wastawalt piirkonna osade tähtsusele ja kaugusele wastasest.

16) Kontrolleerima roodu ja kaewiku korrapidajat tema eriliste kohustuste teadmises.

17) Kui kõik eelmainitud lõpetud, ja mingil tingimisel mitte hiljem kui 24 tundi pärast wahetust, esitama bataljoni ülemale saadud krokii äratõmbe ehk ise kokkuseatud krokii, mille äratõmbe tuleb omale jätta, ning tutwustama sellega üksikasjalikult kõiki roodu ohwitsere ja alamohwitsere.

Kõigist ülaltoodud reeglitest kinnipidamine, mis on ainult lihtsa korralikkuse ja tähepanelikkuse järeldus, peab saama lihtsaks harjumuseks, mis wõib hoida paljuist, sõja ajal wäga järeldusriikkaist üllatustest. Kui rinnetel on wäljakujunend oma üleandmise ja wasiwõtmise kord, siis seda mitte rikkuda, waid ainult täiendada siin esitatud juhatustega.

Paremaks meelespidamiseks olgu kaasas kõigi siin toodud juhatusete järgmine kokkuvõte, et unustamist ei juhtuks.

Enne wahetust:

- 1) Wäljawahtkondade ja piilurite toimikond.
- 2) Läbilaske sõna ja wastuhüüde sõna.

Üleandmise ja vastuwõtmise kord:

- 1) Teineteisele esitlemine.
- 2) Teated vastasest.
- 3) Seisupaiga krokii ja selle kindlustuste skeem.
- 4) Side suurtükiwäega.
- 5) Side naabritega.
- 6) Weeanumad.
- 7) Seisupaiga tarbeasjad.
- 8) Haawatute blindaash.

Isiklik luure koidu algel:

- 1) Eesolew maastik ja kaugused.
- 2) Waatleja ja tunnimehed.
- 3) Meeskonna wäljakutse kord tulejoo-
nele.
- 4) Eri abituleriistliikide paigunemine,
kaitse ning side nendega.
- 5) Piirkonna seisukord inseneri-asjan-
duse suhtes.
- 6) Parem- ja wasakpoolsed naabrid ja
tiibade kaitse abinõud.
- 7) Wastase tormijooksu tagasilöögi ka-
wa. Waru.

- 8) Naabrite abistamise kawa.
- 9) Tänkide pealetungi tagasilöömise kawa.
- 10) Wastase lahinglendmasinate wastu wõitlemise kawa.
- 11) Positsiooni krokii äratõmme bataljoni ülemale.

Komitee Esimees:

Kindralstaabi Polkownik Lill.

Alalised liikmed: { Polkownik Limberg.
Kindralstaabi
Polkownik Reek.

Kantselei Ülem:

Leitnant Kent.

S I S U .

Riwid ja nende juhatamine §§ 1—16 .	Lhk. 3 — 8
-------------------------------------	---------------

I. Jagu: Algõppus.

Üksikõppus:

Seisak ilma püssita §§ 17 — 21 . . .	9 — 11
Pöörded § 22	11 — 12
Liikumised §§ 23 — 32	12 — 15
Seisak püssiga §§ 33 — 35	15 — 16
Laskmine §§ 36 — 38	16 — 17
Püssiwõtted §§ 39 — 45	17 — 20
Pöörded ja liikumised püssiga §§ 46-50	21 — 22

Wiiruõppus:

Wiiru riwistus ja jaotus §§ 51 — 55	22 — 24
Wiiru joondumine §§ 56 — 57	24
Pöörded ja püssiwõtted §§ 58 — 59	25
Wiiru harwendamine, koondamine, ümberriwistus kahte wiirgu §§ 60 — 64	25 — 28
Wiiru liikumised §§ 65 — 67	28 — 29

Suuna muutmine § 68	29 — 32
Laskmine § 69	32

Rühmaõppus — Koondriwi:

Rühma riwistus ja jaotus §§ 70 — 76	32 — 38
Rühma pöörded ja joondumine §§ 77 — 78	38 — 39
Ridade kahestamine ja ühestamine §§ 79 — 81	39 — 41
Rühma harwendamine ja koonda- mine § 82	41
Kahewiiruliseriwi ümberriwistus ühe- wiiruliseks ja ümberpöörduks § 83	41
Püsside hakkipanemine § 84 . . .	41 — 42
Rühma hargriwi liikumine ja suuna muutmine § 85	42 — 43
Kolonn, tema riwistamine, ümberri- wistamine ja harutamine §§ 86-94	43 — 47
Kolonna liikumised ja suuna muut- mine §§ 95 — 97	47 — 48

Rühmriwi jagudena:

Üldised alused §§ 98 — 108 . . .	48 — 54
Laskmine §§ 109 — 110	54 — 55

II. Jagu: Lahingkord.

Üldised alused §§ 111 — 114 . . .	55 — 58
Ülemate üldised kohused lahingus §§ 115 — 119	58 — 67

Laskurite jagude tegewus lahingus §§ 120 — 137	67 — 74
Kerge-kuulipilduja jao tegewus lahingus §§ 138 — 150	74 — 80
Kerge-kuulipilduja jao pealetungi wiis §§ 151 — 154	80 — 82
Rühma lahingkord §§ 155 — 159 .	82 — 84
Lahingkorra juhatamine § 160 . .	84 — 85
Üleminek lahingkorda §§ 161 — 163	85 — 87
Lahingkorra liikumised §§ 164—173	87 — 91
Laskmine §§ 174 — 177	91 — 92
Esijoone kõwendamine §§ 178—188	92 — 95
Tegewus kohtsõja oludes §§ 189—197	95 — 99

L i s a :

- 1) Positsiooni üleandmise kord . . 100 —107
- 2) Joonistus № 11.